

Kunnanvaltuusto

Aika 18.02.2026 klo 18:00 - 20:21

Paikka Virta sali, Valkeakoskentie 19, 37500 Lempäälä

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 2	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 3	Mikroliikenneluvan yleiset maksuperusteet	6
§ 4	Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n muutetun yhtiöjärjestyksen hyväksyminen	9
§ 5	Tilintarkastusyhteisön valinta	12
§ 6	Vuoden 2025 talousarvion ylitysoikeudet	16
§ 7	Sopeutusohjelman toteutuminen	18
§ 8	Aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoiset järjestämistavat – selvitys kunnanvaltuustolle	20
§ 9	Ero luottamustoimesta / Anu Pellikka ja täydennysvaali	23
§ 10	Ero luottamustoimesta / Tuija Korhonen ja täydennysvaali	27
§ 11	Vastaus valtuustoaloitteeseen: Digilaitteiden käytön rajoittaminen yläkoulujen välitunneilla ja nuorten osallistaminen aktiviteettien kehittämiseen	30
§ 12	Vastaus valtuustoaloitteeseen: Rasismin ja syrjinnän vastainen työ on huomioitava paremmin kun työstetään Lempäälän kunnan luottamushenkilön käsikirjaa	34
§ 13	Vastaus valtuustoaloitteeseen / Lempäälän kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukeminen	37
§ 14	Vastaus valtuustoaloitteeseen / Lempäälän kunnan on pitäydyttävä Puskiaisten moottoritiehankkeeseen liittyvästä kaavoituksesta	55
§ 15	Vireillä olevat vuosien 2024 ja 2025 aikana jätetyt valtuustoaloitteet ja kuntalaisaloitteet	64
§ 16	Valtuustoaloitteet	67

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Petäkoski-Hult Tuula	Puheenjohtaja	
	Rajamäki Minna	1. varapuheenjohtaja	
	Hämäläinen-Ylikahri Maikki	2. varapuheenjohtaja	
	Alin Laura	Jäsen	
	Aspila Riina	Jäsen	
	Elovirta Elina	Jäsen	
	Haapajoki Henri	Jäsen	
	Harsia Pirkko	Jäsen	
	Havukainen Heikki	Jäsen	
	Huhtala Anita	Jäsen	
	Huhtala Pasi	Jäsen	
	Häärä Maija	Jäsen	
	Ikonen Jaakko	Jäsen	
	Järvenpää Eveliina	Jäsen	
	Kairimo Hanna	Jäsen	
	Kalliomäki Johanna	Jäsen	
	Kanervo Juho	Jäsen	
	Kosola Satu	Jäsen	
	Lahtinen Jarkko	Jäsen	
	Lanne Janika	Jäsen	
	Liuha Tuukka	Jäsen	
	Miettinen Ari	Jäsen	
	Nurmela Piia	Jäsen	
	Ojala Carita	Jäsen	
	Paananen Ismo	Jäsen	
	Papinsaari Vesa	Jäsen	
	Rask Virva-Mari	Jäsen	
	Rauma Janne	Jäsen	
	Saikkonen Jani	Jäsen	
	Silen Meeri	Jäsen	
	Tappura Mikko	Jäsen	
	Tolonen Kari	Jäsen	
	Vanhatalo Milla	Jäsen	
	Viljamaa Manne	Jäsen	
	Virtanen Kari	Jäsen	
	Korkatti Ismo	Varajäsen	
	Viitanen Mikko	Varajäsen	
	Rantala Jari	Varajäsen	
	Lindholm Henri	Varajäsen	
	Lehto Mikko	Varajäsen	
	Ruskavuori Tiia	Varajäsen	
	Honkimäki Heikki	Varajäsen	
	Inkinen Jasmiina	Varajäsen	
Poissa	Haapaniemi Pasi		
	Keisala-Kaseja Kaisu		
	Kivistö Riina		
	Kärki Matti		
	Niemi Veijo		
	Palokangas Juho		
	Pellikka Anu		
	Perälä Antti		
	Sundström Marja		

§ 1-6

Muu	Pajari Noora Rekonen Riku Eriksson Cecilia Kallio Anneli Lehtinen Nina Levonmaa Tiia Virtanen Maria Korkka Antti Auvinen Kari	Kunnanjohtaja Pöytäkirjanpitäjä Nuorisovaltuuston edustaja Seniorineuvoston edustaja Asiantuntija Asiantuntija Asiantuntija Asiantuntija Asiantuntija	§ 1-8 osittain
-----	---	---	----------------

Allekirjoitukset

Tuula Petäkoski-Hult
puheenjohtaja

Riku Rekonen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

1 - 16

Pöytäkirjan tarkastus Lempäälä 24.2.2026

Mikko Viitanen
pöytäkirjantarkastaja

Satu Kosola
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

julkisessa tietoverkossa
25.2.2026 hallintopäällikkö Riku Rekonen

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 1

Kunnanvaltuuston laillisuuden edellytyksenä on, että valtuusto on kutsuttu koolle kuntalain, hallintosäännön ja valtuuston tekemän päätöksen mukaisesti. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että vähintään kaksi kolmannelta valtuutetuista on saapuvilla.

Esityslista ja kokouskutsu on jaettu sähköisesti valtuutetuille, varavaltuutetuille, kunnanhallituksen jäsenille, kunnanjohtajalle ja johtoryhmälle 11.2.2026.

Lisäksi kokouskutsu on kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti julkaistu Lempäälän-Vesilahden Sanomissa ja yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi).

Paikalla olevien valtuutettujen lukumäärä selviää kokouksen alussa toimitettavassa nimenhuudossa.

Puheenjohtaja tulee toteamaan Lempäälän kunnan hallintosäännön 13 luvun 10 §:n mukaisesti onko valtuusto laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Yleisö voi seurata kokousta suorana lähetyksenä Lempäälän kunnan Youtube-kanavalla:
www.youtube.com/channel/UCPASescM2RNgg1JOGunDIRQ

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Valtuusto myöntää seutujohtaja Päivi Nurmiselle läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksen alussa annettavan seutuyhteistyön esittelyn ajaksi. Valtuusto myöntää lisäksi läsnäolo- ja puheoikeuden muille kunnan johtoryhmään kuulumattomille asiantuntijoille, jotka kutsutaan kokoukseen asian käsittelyä varten.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Valtuuston koko on 35 valtuutettua ja 8 varavaltuutettua eli valtuuston koko on 43 henkilöä. Valtuusto myönsi seutujohtaja Päivi Nurmiselle läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksen alussa annettavan seutuyhteistyön esittelyn ajaksi. Valtuusto myönsi lisäksi läsnäolo- ja puheoikeuden muille kunnan johtoryhmään kuulumattomille asiantuntijoille, jotka kutsutaan kokoukseen asian käsittelyä varten.

Pöytäkirjan tarkastajat

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 2

Lempäälän kunnan hallintosäännön 13 luvun 24 §:n mukaisesti kunnanvaltuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 24.2.2026 ja pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi) sekä Lempäälä-talolla 25.2.2026 lähtien.

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi ja tarvittaessa ääntenlaskijoiksi valittiin Satu Kosola ja Mikko Viitanen. Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän pykälän jälkeen seutujohtaja Päivi Nurminen esitteli seutuyhteistyötä klo 18.10 - 18.42.

Yhdyskuntalautakunta	§ 16	13.01.2026
Kunnanhallitus	§ 22	26.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 3	18.02.2026

Mikroliikenneluvan yleiset maksuperusteet

Yhdyskuntalautakunta 13.01.2026 § 16

Valmistelija hallintosihteeri Sonja Heinisuo

Tausta

Mikroliikkumista koskeva lainsäädäntö (Laki liikenteen palveluista 320/2025) on tullut voimaan 1.8.2025. Lempäälän kunta käytti lain salliman siirtymäajan siirtäen mikroliikenneluvan käyttöönottoa 1.1.2026 asti yhdyskuntajohtajan viranhaltijapäätöksellä (§ 32/2025). Kunnanhallitus hyväksyi Lempäälän kunnan mikroliikkumisen lupaehdot 15.12.2025 ja päätti ottaa Lempäälän kunnan mikroliikenneluvan käyttöön 1.1.2026 alkaen.

Yhteiskäyttöisten ajoneuvolain 28 §:n 1 momentissa ja 29 §:ssä tarkoitettujen ajoneuvojen sekä moottorilla varustettujen polkupyörien vuokratoiminta edellyttää mikroliikenneluvan hakemista kunnalta liikenteen palveluista annetun lain 18 b §:n mukaisesti.

Mikroliikennelupa myönnetään vuoden 2026 toimintakaudelle kokeiluluontoisesti vain kyseisen vuoden ajaksi. Tuleville toimintakausille myönnettävät luvat ovat voimassa lupapäätöksessä määritellyn ajan, kuitenkin enintään 5 vuotta kerrallaan sen myöntämisestä.

Mikroliikenneluvan yleiset maksuperusteet

Mikroliikenneluvan käsittelyn maksuperusteet perustuvat lainsäädäntöön. Kunnalla on oikeus periä maksu mikroliikennelupahakemuksen käsittelystä liikennepalvelulain 18 d §:n nojalla.

Kuntalain (410/2015) 14 §:n kohdan 8 mukaan valtuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Yhdyskuntalautakunta hyväksyy yksityiskohtaisen mikroliikenneluvan taksan valtuuston päätöksen mukaisesti.

Hakemuksen käsittelystä perittävät maksut

Liikenteen palveluista annetun lain 18 d §:n mukaan kunnan perimä maksu voi vastata enintään lupahakemuksen käsittelystä kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia.

Mikroliikenneluvan käsittelymaksu kattaa kaikki yhden luvan käsittelystä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien valmisteluun, kuulemiseen ja päätöksentekoon liittyvät kulut sekä muista hallintokuluista syntyvät kustannukset.

Mikroliikkumisvälineen siirtämisestä perittävät maksut

Ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (1508/2019) 5 a §:n perusteella kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja saa suorittaa lähi- tai varastosiirron välittömästi, jos liikenteen palveluista annetun lain 18 b §:ssä

Yhdyskuntalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 16
§ 22
§ 3

13.01.2026
26.01.2026
18.02.2026

tarkoitettu ajoneuvo on pysäköity kyseisessä pykälässä tarkoitetun mikroliikenneluvan lupaehtojen vastaisesti. Kunta voi suorittaa mikroliikkumisvälineen siirron myös silloin, kun ajoneuvo on pysäköity kunnan hallinnoimalle alueelle ilman voimassa olevaa mikroliikennelupaa.

Mikroliikkumisvälineen siirtämisessä ensisijaisena toimenpiteenä käytetään lähisiirtoa, mikäli ajoneuvo on pysäköity mikroliikenneluvan ehtojen vastaisesti. Mikäli lähisiirto ei ole mahdollinen liikenteen, tilan puutteen tai muiden vastaavien syiden vuoksi, voidaan ajoneuvo siirtää varastosiirtona.

Mikroliikkumisvälineen siirrosta ja säilytyksestä peritään maksu todellisten kustannusten mukaisesti. Kustannukset sisältävät siirto- ja säilytyskustannusten lisäksi hallintokulut ja kuulutuksen. Lähisiirrosta ilmoitetaan palveluntuottajalle joko kirjallisesti tai suullisesti sekä tehdään tarvittava dokumentointi. Varastosiirrosta siirtopäätös tehdään tiedoksiantona palveluntuottajalle.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön luvun 9 kohdan 9 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, puh. 050 383 9608, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto hyväksyy mikroliikenneluvan yleiset maksuperusteet.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

yhdyskuntajohtaja, infrapäällikkö, liikenneinsinööri, Tier Mobility Finland Oy

Kunnanhallitus 26.01.2026 § 22

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy mikroliikenneluvan yleiset maksuperusteet.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta	§ 16	13.01.2026
Kunnanhallitus	§ 22	26.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 3	18.02.2026

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

yhdyskuntajohtaja, infrapäällikkö, liikenneinsinööri, Tier Mobility Finland Oy

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 3
1063/02.05.00/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä mikroliikenneluvan yleiset maksuperusteet.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä mikroliikenneluvan yleiset maksuperusteet.

Otteet

yhdyskuntajohtaja, infrapäällikkö, liikenneinsinööri, Tier Mobility Finland Oy

Tiedoksi

kunnan johtoryhmä

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 30
§ 4

09.02.2026
18.02.2026

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n muutetun yhtiöjärjestyksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 09.02.2026 § 30

Valmistelija konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen, johdon erityisavustaja Riku Hevonkorpi

Pirkanmaan Jätehuolto Oy on 17 Pirkanmaan alueen kunnan yhdessä omistama yhtiö. Omistajia ovat Hämeenkyrö, Juupajoki, Kangasala, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Parkano, Pirkkala, Ruovesi, Sastamala, Tampere, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi. Lempäälän kunnan äänimääräosuus on 5,59 %.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhtiöjärjestysmuutokset ovat olleet työn alla vuoden 2025 aikana ja yhtiöjärjestysmuutosten edistäminen on ajankohtaistunut hankintalain ja jätelain käynnissä olevien muutosten myötä.

Käynnissä olevat hankintalain ja jätelain muutokset ovat nyt saavuttaneet vaiheen, jossa jätehuollolle on tunnistettu poikkeustarve hankintalaissa säädettäväksi esitettyyn sidosyksikön vähimmäisomistusvaatimukseen ja jossa kuntavastuullisen jätehuollon palvelutehtävien siirto kuntien yhdessä omistamalle yhtiölle tulee jatkossakin edellyttämään yhtiön sidosyksikköasemaa omistajakuntiin. Lisäksi syksyn 2025 aikana on saatu uutta oikeuskäytäntöä sidosyksikkösääntelyssä olennaiseen omistajien yhteisen määräysvallan kriteerin täyttymiseen liittyen. Käytössä olevien lainsäädäntöhankkeisiin liittyvien tietojen sekä edellä mainitun oikeuskäytännön valossa on perusteltua edetä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhtiöjärjestyksen päivityksessä.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n omistajakunnat ovat jo aikaisemmissa yhtiöjärjestyksen päivittämisen vaiheissa hyväksyneet yhtiöjärjestyksen muutoksen lähtökohdiksi muutoksen hallituksen jäsenmäärään, henkilöstön edustajan nimeämisen mahdollistamisen, kiertotalouden huomioimisen yhtiön toimialassa sekä sidosyksikköaseman turvaamisen tarpeen.

Alla on kuvattuna lyhyesti nyt tehtävän yhtiöjärjestysmuutoksen sisältö:

- Sidosyksikköaseman turvaaminen on saavutettavissa kirjaamalla lunastuslausekkeeseen yhtiön toissijainen lunastusoikeus, mikäli osakkaat eivät käytä lunastusoikeuttaan. Yhtiöön kohdistuva lunastusoikeus on aina toissijainen yhtiön osakkeenomistajien lunastusoikeuteen nähden. Toissijaisella lunastusoikeudella lunastetut osakkeet tulee poistaa osakeluettelosta ja tehtävä kelpaamattomaksi voimassa olevan yhtiöjärjestyksen 16 §:ää (luonnoksessa 15 §) vastaavasti. Lunastuslausekkeeseen otettava yhtiön osakkaisiin nähden toissijainen lunastusoikeus on tapa toteuttaa sidosyksikköaseman turvaamisen lähtökohtaa. Lisäksi on huomioitu lunastuslausekkeeseen kirjatun riidanratkaisumenettelyn vanhentunut

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 30
§ 4

09.02.2026
18.02.2026

luonne, mistä syystä kyseessä olevaa kohtaa esitetään päivitettäväksi osakeyhtiölaissa säädettyä vastaavaksi.

- Henkilöstön edustajan nimeämistä koskevan kohdan ilmaisua on lievennetty ("valitaan"-ilmaisun korvaaminen "voidaan valita" - ilmaisulla) vastaamaan Tampereen kaupungin yhtiöjärjestysmallin ilmaisutapaa.
- Lisäksi luonnoksessa on terminologian yhtenäistämiseen kytkeytyviä muutosehdotuksia ja pieniä stilistisiä muutoksia.

Tämän pykälän liitteenä on Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n valmisteleva luonnos uudeksi yhtiöjärjestykseksi, jossa esitetään yhtiöjärjestykseen tehdyt muutosehdotukset.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n hallitus on päättänyt kutsua koolle ylimääräisen yhtiökokouksen perjantaina 20.3.2026 päättämään yhtiöjärjestyksen muutoksesta. Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan lähempänä kyseistä ajankohtaa.

Yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen muuttaminen luonnoksessa esitetyllä tavalla tulee edellyttämään kaikkien osakkeenomistajien suostumusta. Osakeyhtiölain mukaisesti yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päättää yhtiökokous. Tämä päätös annetaan ohjeena kunnan yhtiökokousedustajalle. Kunnanjohtaja on viranhaltijapäätöksellään nimennyt kunnan yhtiökokousedustajat valtuustokaudelle 2025-2029 (kunnanjohtaja 9.10.2025 § 101/2025) ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhtiökokousedustajaksi on nimetty yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa ja hänen varahenkilökseen konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen.

Kunnanjohtaja Noora Pajari on Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n hallituksen jäsen, joten hän on esteellinen käsittelemään tätä asiaa ja toimimaan kunnanhallituksen esittelijänä. Lempäälän kunnan hallintosäännön 3 luvun 2 §:n mukaan kunnanjohtajan sijaisena kunnanjohtajan ollessa poissa tai ollessa esteellinen toimii konsernipalvelujohtaja.

Liitteet:

- Pirkanmaan Jätehuolto Oy / Muutettu yhtiöjärjestys, luonnos

Toimivalta: Kuntalain (410/2025) 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Lempäälän kunnan hallintosäännön 1 luvun 2 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Lisätietoja: konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen puh. 040 539 2508, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Konsernipalvelujohtaja

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 30
§ 4

09.02.2026
18.02.2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhtiöjärjestyksen hyväksymistä liitteen mukaisesti.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanjohtaja Noora Pajari ilmoitti esteellisyydestä (yhteisöjäävi, Pirkanmaan jätehuolto Oy:n hallituksen jäsen) ja oli poissa kokouksesta pykälän käsittelyn ajan klo 17.11-17.14. Esittelijänä toimi konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen.

Otteet

Pirkanmaan jätehuolto Oy

Tiedoksi

Kunnan yhtiökokousedustaja

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 4
127/00.04.02/2026

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhtiöjärjestyksen liitteen mukaisesti.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n yhtiöjärjestyksen liitteen mukaisesti.

Otteet

Pirkanmaan jätehuolto Oy

Tiedoksi

Kunnan yhtiökokousedustaja

Tarkastuslautakunta	§ 103	19.12.2025
Tarkastuslautakunta	§ 4	30.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 5	18.02.2026

Tilintarkastusyhteisön valinta

Tarkastuslautakunta 19.12.2025 § 103

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Valmisteluun tulevia asioita ovat mm. tilintarkastajan valintaa koskevan tarjouskilpailun järjestäminen. Tarkastuslautakunnan toiminta tarjouskilpailun järjestäjänä koko kuntakonsernin puolesta perustuu kuntalakiin. Sen mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta huolehtiminen.

Kuntalain 122 § mukaan kunnan tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö. Näin ollen tarkastuslautakunnan on perusteltua kilpailuttaa tytäryhteisöjen tilintarkastus samanaikaisesti kunnan tilintarkastuspalveluiden kilpailuttamisen yhteydessä vastaavaksi ajanjaksoksi. Kilpailutus koskee tarjouspyynnön laatimista, tarjousvertailua ja tilintarkastajaehdokkaan nimeämistä

Kuntalain 122 § mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastaja toimii tehtävässään virkavastuulla. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden tarkastamista varten.

Lempäälän kunnan tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy, jonka kanssa tehty sopimus päättyy tilikauden 2025 lopputarkastukseen keväällä 2026.

Tarkastuslautakunta on jo päättänyt käynnistää tilintarkastuspalveluiden hankinnan. Lautakunnan puheenjohtaja on pyytänyt kunnan talouspäälikköä osallistumaan hankinnan valmisteluvaiheeseen, kuten tehtiin myös edellisessä hankintakilpailutuksessa.

Talouspäälikkö on esitellyt kilpailutuksen rakennetta lautakunnan puheenjohtajalle viikolla 50 ja kilpailutussuunnitelma aikataulutuksineen esitellään lautakunnalle kokouksessa. Tarkastuslautakunnan kommentoinnin jälkeen hankintailmoitus valmistellaan, julkaistaan ja vertaillaan siten, että tarkastuslautakunta voi esittää tilintarkastusyhteisön valintaa vuoden ensimmäiseen valtuuston kokoukseen helmikuussa 2026.

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi tilintarkastusyhteisön hankinnan tähänastisen valmistelun, kilpailutussuunnitelman ja aikataulutuksen ja oikeuttaa talouspäälikön jatkamaan hankinnan valmistelua.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.

Tarkastuslautakunta	§ 103	19.12.2025
Tarkastuslautakunta	§ 4	30.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 5	18.02.2026

Tilintarkastaja Nina Nieminen ei osallistunut tämän pykälän käsittelyyn ja poistui kokouksesta. Pöytäkirjanpitäjänä toimi Maiju Haavisto tämän pykälän lisäksi § 104.

Tarkastuslautakunta 30.01.2026 § 4

Tarkastuslautakunnan kokouksessaan 19.12.2025 käymän tarjouspyynnön sisältöä koskevan keskustelun perusteella talouspäällikkö on julkaissut avoimena tarjousmenettelynä tarjouspalvelu.fi -kanavassa ja julkisten hankintojen ilmoituskanavassa (Hilma) kansallisen hankintailmoituksen 30.12.2025 (hankinta nro 590880 / Lempäälän kunnan hallinnon ja talouden tilintarkastuspalvelut). Hankinnan kohteena on Lempäälän kunnan tilivuosien 2026-2027 sekä vuosien 2028-2029 (mahdolliset optiovuodet) tilintarkastuspalveluiden hankinta tarjouspyyntöasiakirjan mukaisesti kuntalain 122 §:n mukaisesta tilintarkastuksesta.

Tarjouspyynnön lisäpalveluoptiona pyydetään tilintarkastusyhteisöiltä myös tuntihintaperusteiset tarjoukset Lempäälän kunnan tarkastuslautakunnan sihteeripalvelusta tilintarkastuspalveluja vastaaville vuosille. Lisäpalveluoptiona tarjotun Lempäälän kunnan tarkastuslautakunnan sihteeripalvelun hankkimisesta tehdään päätös varsinaisen tilintarkastusyhteisön hankintapäätöksen ja mahdollisten optiovuosia koskevan päätöksen yhteydessä. Mikäli sihteeripalvelua ei hankita optiona tarjouskilpailun voittaneelta tilintarkastusyhteisöltä, kunta järjestää sihteeripalvelun omasta organisaatiostaan.

Tarjousten jättöaika päättyy 23.01.2026 klo 16:00, minkä jälkeen saaduista tarjouksista laaditaan vertailu tarkastuslautakunnan kokouks käsittelyä 30.1.2026 varten. Tarjousvertailu toimitetaan tarkastuslautakunnalle viikon 5 alussa. Lisäksi talouspäällikkö on kutsuttu kokoukseen esittelemään saatuja tarjouksia ja tarjousvertailua. Tarjousten valintaperusteena on kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, jossa hinnan painoarvo on 70 % eli 70 pistettä ja laadun 30 % eli 30 pistettä.

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta antaa ehdotuksen tilikausille 2026-2027 (sekä mahdolliset optiovuodet 2028-2029) valittavasta tilintarkastusyhteisöstä kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Merkittiin, että kokouksen sihteerin, tilintarkastaja Nina Nieminen poistui esteellisenä kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi. Puheenjohtaja totesi , että tämän pykälän ajan sihteerinä toimii talouspäällikkö Kari Auvinen. Lisäksi merkittiin, että tämän pykälän käsittelyn alkaessa kokoukseen saapui myös kunnanjohtaja Noora Pajari.

Tarkastuslautakunta	§ 103	19.12.2025
Tarkastuslautakunta	§ 4	30.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 5	18.02.2026

Talouspäällikkö esitteli saadut tarjoukset ja niistä laaditun tarjousvertailun.

Tämän jälkeen puheenjohtaja totesi päätösehdotuksen ja avasi asiaan liittyvän keskustelun.

Päätösehdotus: Tarkastuslautakunta päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se:

1.valitsee Lempäälän kunnan tilivuosien 2026-2027 tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT, KRT Minna Havia-Niemi

2.hyväksyy option BDO Audiator Oy:n tarjoamasta sihteeripalvelusta ja oikeuttaa tarkastuslautakunnan käyttämään palvelua tarvittavassa laajuudessa

3. Toteaa, että mahdollisen optiokauden (tilivuodet 2028-2029) osalta asiasta päätetään myöhemmin

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti yksimielisesti esittää kunnanvaltuustolle, että se:

1. valitsee Lempäälän kunnan tilivuosien 2026-2027 tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT, KRT Minna Havia-Niemi
2. hyväksyy option BDO Audiator Oy:n tarjoamasta sihteeripalvelusta ja oikeuttaa tarkastuslautakunnan käyttämään palvelua tarvittavassa laajuudessa
3. toteaa, että mahdollisen optiokauden (tilivuodet 2028-2029) osalta asiasta päätetään myöhemmin

Merkitään, että talouspäällikkö Kari Auvinen poistui pykälän käsittelyn jälkeen kokouksesta klo 13:29.

Liite: Tarjouspyynnön hankinta-asiakirja

Oheismateriaali: Tarjousvertailu tilintarkastuspalveluiden kilpailutus

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 5

739/02.08.00/2025

Lisätietoja, talousjohtaja Kari Auvinen, 050 68148

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se:

Tarkastuslautakunta	§ 103	19.12.2025
Tarkastuslautakunta	§ 4	30.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 5	18.02.2026

1. valitsee Lempäälän kunnan tilivuosien 2026-2027 tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT, KRT Minna Havia-Niemi
2. hyväksyy option BDO Audiator Oy:n tarjoamasta sihteeripalvelusta ja oikeuttaa tarkastuslautakunnan käyttämään palvelua tarvittavassa laajuudessa
3. toteaa, että mahdollisen optiokauden (tilivuodet 2028-2029) osalta asiasta päätetään myöhemmin

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti:

1. valita Lempäälän kunnan tilivuosien 2026-2027 tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT, KRT Minna Havia-Niemi
2. hyväksyä option BDO Audiator Oy:n tarjoamasta sihteeripalvelusta ja oikeutti tarkastuslautakunnan käyttämään palvelua tarvittavassa laajuudessa
3. todeta, että mahdollisen optiokauden (tilivuodet 2028-2029) osalta asiasta päätetään myöhemmin

Otteet

tarjouksen jättäneet

Kunnanhallitus § 32
Kunnanvaltuusto § 6

09.02.2026
18.02.2026

Vuoden 2025 talousarvion ylitysoikeudet

Kunnanhallitus 09.02.2026 § 32

Valmistelija talouspäälikkö Kari Auvinen

Talouspalvelut on koonnut yhteenvedon vuoden 2025 talousarvion menomäärärahojen ylityksistä ja tuloarvioiden alituksista. Talousarvion sitovuustason mukaisesti yhteenveto esitetään valtuustolle toimielintasoisesti ja investointiosan määrärahojen osalta hankeryhmittäisistä nettomäärärahoista. Määrärahoissa ovat mukana myös sisäiset vuokrat ja sisäiset ateriapalvelut.

Talousarvion sitovuusohjeen mukaisesti yhteenvedossa käsitellään 50 000 euroa suuremmat toimielinten määrärahaylitykset tai tuloarvioiden alitukset perusteluineen ottaen huomioon myös talousarvion sisäiset erät.

Hyväksyttävät ylitysoikeudet ilmenevät lihavoituna summina liitteen oikean reunan sarakkeista.

Liite: Ylitysoikeudet

Toimivalta: Kuntalaki 110 §

Lisätietoja: talouspäälikkö Kari Auvinen, puh. 050 68148, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy toimielimittaiset menomäärärahojen ylitykset vuoden 2025 talousarvioon liitteen mukaisina.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 6
675/02.02.00/2024

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä toimielimittaiset menomäärärahojen ylitykset vuoden 2025 talousarvioon liitteen mukaisina.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 32
§ 6

09.02.2026
18.02.2026

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä toimitelimitäiset menomäärärahojen ylitykset vuoden 2025 talousarvioon liitteen mukaisina.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talouspäälikkö Kari Auvinen esitteli asiantuntijana ylitysoikeuksia klo 18.44-18.52 ja sivistysjohtaja Nina Lehtinen asiantuntijana kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen talousarviota 2025 klo 18.52-18.58.

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuutettu Vesa Papinsaari poistui kokouksesta klo 19.08 tämän pykälän käsittelyn jälkeen. Puheenjohtaja totesi, että valtuuston vahvuus on 42 valtuutettua tai varavaltuutettua.

Tiedoksi

Kunnan johtoryhmä, talouspalvelut

Kunnanhallitus § 20
Kunnanvaltuusto § 7

26.01.2026
18.02.2026

Sopeutusohjelman toteutuminen

Kunnanhallitus 26.01.2026 § 20

Valmistelija: talouspäällikkö Kari Auvinen, talousasiantuntija Elina Silomäki

Kunnanvaltuusto päätti huhtikuussa 2024 hyväksyä noin 2,6 milj. € menoja vähentävän ja runsaat 0,55 milj. € tuloja lisäävän käyttötalouden sopeutusohjelman, jonka toimivaltaiset kunnan toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanevat vuosien 2024-2026 aikana siten, että sen vaikutukset kunnan käyttötalouteen ovat todennettavissa viimeistään talousarvion 2026 yhteydessä.

Sopeutusohjelman päätösperusteisia sopeutustoimia koskevat määrärahavähennykset kulupohjasta ja tuloarvioiden lisäykset tuloarvioihin on toimeenpantu valtaosin jo muutostalousarviossa 2024 ja talousarvion 2025 raamivalmistelussa. Vuoden 2026 talousarvion raamivalmistelun yhteydessä tehtiin vielä puuttuneet noin 0,8 milj. € leikkaukset talousarvion menopohjaan.

Esityslistan liitteenä olevaan koontiin on talouspalveluiden toimesta kerätty sopeutusohjelmaan sisältyneet sopeutusteemat ja kunnan johtoryhmän jäsenet ovat täydentäneet materiaalia toimeenpanoon liittyvillä kommentteillaan. Koontia esitellään tarkemmin kokouksessa.

Liitteet: koonti sopeutusohjelman toteutumisesta

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5. luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalain 39 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Sopeutusohjelmapäätös on talousarvion valmistelua ja kunnan varojen käyttöä ohjaava valtuustotasoinen periaatepäätös/suunnitelma

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle tiedoksi koosteen sopeutusohjelman päätösperusteisten toimien toteutumisesta.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

26.01.2026
18.02.2026

Tiedoksi

Kunnan johtoryhmä

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 7
781/02.00/2023

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää merkitä tiedoksi koosteen sopeutusohjelman päätöspäätösten toimien toteutumisesta.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti merkitä tiedoksi koosteen sopeutusohjelman päätöspäätösten toimien toteutumisesta.

Tiedoksi

Kunnan johtoryhmä, talouspalvelut

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 121	09.12.2025
Kunnanhallitus	§ 5	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 8	18.02.2026

Aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoiset järjestämistavat – selvitys kunnanvaltuustolle

Kasvatus- ja opetuslautakunta 09.12.2025 § 121

Valmistelija kehittämisspäälikkö Tuija Ylä-Himanka

Selvityksen tausta

Lempäälän kunnanvaltuuston kokouksessa 27.11.2024 § 90 hyväksyttiin talousarvio vuodelle 2025. Sen yhteydessä päätettiin aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoisten järjestämistapojen selvittämisestä vuoden 2025 aikana.

Selvitysprosessi

Selvitysprosessissa keskeistä oli moninäkökulmaisuus, osallistaminen ja oppiminen. Selvityksen aikana kerättiin tietoa muun muassa asiakaskyselyllä, benchmarking -haastatteluilla sekä kunnan omia asiantuntijoita hyödyntäen. Selvityksen sisältö muotoutui seuraavanlaiseksi:

1. Aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ohjaus
2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistavat
 - Lempäälässä
 - Esimerkkejä Pirkanmaalta
3. Benchmarking -haastattelujen opit monituottajamalliin liittyen
4. Aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakkaiden kuuleminen
5. Aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoiset järjestämistavat – vahvuudet ja heikkoudet
6. Monituottajamallin pilotointi lukuvuonna 2026-2027
 - Mitä malli tarkoittaa?
 - Mitä mallilla tavoitellaan?
 - Miten mallin perustuva toiminta järjestetään?
7. Jatkoaskelmerkit

Jatkosuunnitelma

Tammikuussa 2026 järjestetään markkinavuoropuhelu, johon kutsutaan laajasti yksityisiä palveluntuottajia sekä seura- ja yhdistystoimijoita. Tapaamisessa esitellään pilotti ja kumppanuustoimijalta vaadittavat kriteerit. Neuvotteluja jatketaan kiinnostuksen ilmaisseiden toimijoiden kanssa.

Monituottajamalliin liittyvä sopimus voi syntyä useamman kuin yhden toimijan kanssa, jolla turvataan henkilöstön saatavuus ja monipuoliset

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 121	09.12.2025
Kunnanhallitus	§ 5	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 8	18.02.2026

kerhosisällöt. Toiminta aloitetaan Saikantalossa koulutyön käynnistyessä elokuussa 2026. Toimintaa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjausryhmässä, johon nimetään palvelutuottajan yhteyshenkilö/-öt.

Pilottilukuvuoden jälkeen kootaan palautetta huoltajilta, lapsilta ja henkilöstöltä, ja tehdään lapsivaikutusten arviointi. Sen pohjalta päätetään toiminnan jatkosta.

Kehittämispäällikkö Tuija Ylä-Himanka saapuu kokoukseen selostamaan asiaa.

Liitteet:

Aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoiset järjestämistavat – selvitys kunnanvaltuustolle -materiaali

Palvelutuottajamalli- taulukko (osa selvitysmateriaalia)

Lisätietoja: kehittämispäällikkö Tuija Ylä-Himanka, puh. 050 383 0600
Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen selvityksen aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoisista järjestämistavoista.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen selvityksen aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoisista järjestämistavoista.

Tiedoksi

kunnanhallitus, kunnanvaltuusto, kehittämispäällikkö

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Riina Aspila poistui kokouksesta klo 19:17 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kehittämispäällikkö Tuija Ylä-Himanka poistui kokouksesta klo 19:44 tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 121	09.12.2025
Kunnanhallitus	§ 5	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 8	18.02.2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen selvityksen aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoisista järjestämistavoista.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Kehittämispäällikkö

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 8
985/12.00.00/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä selostusosan mukaisen selvityksen aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoisista järjestämistavoista.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä selostusosan mukaisen selvityksen aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoisista järjestämistavoista.

Merkittiin pöytäkirjaan, että sivistysjohtaja Nina Lehtinen esitteli aisia asiantuntijana klo 19.09-19.20.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talouspäällikkö Kari Auvinen poistui kokouksesta klo 19.20 asian esittelyn jälkeen.

Tiedoksi

Kehittämispäällikkö, sivistysjohtaja

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 8
§ 9

12.01.2026
18.02.2026

Ero luottamustoimesta / Anu Pellikka ja täydennysvaali

Kunnanhallitus 12.01.2026 § 8

Valmistelija hallintopäällikkö Riku Rekonen

Anu Pellikka (SDP) pyytää eroa kunnanvaltuutetun tehtävästä ja tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä henkilökohtaisesta syystä. Anu Pellikka on kunnanvaltuutettu ja tarkastuslautakunnan jäsen sekä varapuheenjohtaja.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi luottamushenkilö (Kuntalaki 78 ja 79 §).

Vaalilaki 93 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutetut siten kuin kuntalain 17 §:ssä säädetään. Jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti. Jollei kaikkia varavaltuutetun toimia saada täytetyiksi tässä pykälässä olevien säännösten nojalla, jää varavaltuutettujen määrä vajaaksi.

Kuntalain 17§:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Yhteislistan ulkopuolella olleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana valitulla valtuutetulla ei ole varavaltuutettua. Jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun. Jos valtuustoa ei saada päätösvaltaiseksi valtuutettujen ja varavaltuutettujen esteellisyyden vuoksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on vaalilain 93 §:n 2 momenttia noudattaen valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä tämän pykälän 1 momentin mukaisesti uusia varavaltuutettuja. Näin määrätty varavaltuutetut osallistuvat valtuuston kokoukseen niissä asioissa, joissa valtuutetut ja varavaltuutetut ovat esteellisiä.

Mikäli kunnanvaltuusto myöntää valtuutetulle eron, kunnanvaltuuston puheenjohtaja pyytää keskusvaalilautakuntaa määräämään uuden SDP:n 10. varavaltuutetun Anu Pellikan eron astuessa voimaan.

Kuntalain 71 §:ssä säädetään yleisestä vaalikelpoisuudesta, 72 §:ssä vaalikelpoisuudesta valtuustoon ja 74 §:ssä vaalikelpoisuudesta muihin toimielimiin. Kuntalain 75 § säädetään vaalikelpoisuudesta tarkastuslautakuntaan. Vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 8
§ 9

12.01.2026
18.02.2026

- 1) kunnanhallituksen jäsen;
- 2) pormestari ja apulaispormestari;
- 3) henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain (434/2003) esteellisyysperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen;
- 4) henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa kunnan määräysvallassa olevassa yhteisössä tai säätiössä; (21.5.2021/419)
- 5) henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Lempäälän kunnan hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnassa on seitsemän (7) jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunta on sellainen toimielin, johon tasa-arvolain 4 a § edellyttää valittavan vähintään 40 % miehiä ja naisia sekä jäseniksi että varajäseniksi.

Liite. Anu Pellikan eroanomus

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839 076, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se

1. myöntää eron Anu Pellikalle kunnanvaltuutetun tehtävästä ja tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä,
2. toteaa, että SDP:n 1. varavaltuutettu Tiia Ruskavuori nousee varsinaiseksi valtuutetuksi keskusvaalilautakunnan vahvistaman varavaltuutettujen järjestyksen mukaisesti, muut varavaltuutetut nousevat yhdellä sijalla ylöspäin ja 10. varavaltuutetuksi nousee Miikka Köykkä, ja pyytää kunnanvaltuuston puheenjohtajaa tekemään tätä koskevan pyynnön keskusvaalilautakunnalle,
3. valitsee uuden tarkastuslautakunnan jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi,
4. nimeää tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisäksi kunnanvaltuusto päättää panna päätöksen täytäntöön heti.

Päätös

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 8
§ 9

12.01.2026
18.02.2026

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Anu Pellikka, Tiia Ruskavuori, Miikka Köykkä

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 9
1033/00.00.01/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää,

1. myöntää eron Anu Pellikalle kunnanvaltuutetun tehtävästä ja tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä,
2. toteaa, että SDP:n 1. varavaltuutettu Tiia Ruskavuori nousee varsinaiseksi valtuutetuksi keskusvaalilautakunnan vahvistaman varavaltuutettujen järjestyksen mukaisesti, muut varavaltuutetut nousevat yhdellä sijalla ylöspäin ja 10. varavaltuutetuksi nousee Miikka Köykkä, ja pyytää kunnanvaltuuston puheenjohtajaa tekemään tätä koskevan pyynnön keskusvaalilautakunnalle,
3. valitsee uuden tarkastuslautakunnan jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi,
4. nimeää tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisäksi kunnanvaltuusto päättää panna päätöksen täytäntöön heti.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti,

1. myöntää eron Anu Pellikalle kunnanvaltuutetun tehtävästä ja tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä,
2. todeta, että SDP:n 1. varavaltuutettu Tiia Ruskavuori nousee varsinaiseksi valtuutetuksi keskusvaalilautakunnan vahvistaman varavaltuutettujen järjestyksen mukaisesti, muut varavaltuutetut nousevat yhdellä sijalla ylöspäin ja 10. varavaltuutetuksi nousee Miikka Köykkä, ja pyysi kunnanvaltuuston puheenjohtajaa tekemään tätä koskevan pyynnön keskusvaalilautakunnalle,
3. valitsi Tiia Ruskavuoden (SDP) uudeksi tarkastuslautakunnan jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi,

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 8
§ 9

12.01.2026
18.02.2026

4. nimesi Tiia Raskavuoren (SDP) tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajaksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisäksi kunnanvaltuusto päätti panna päätöksen täytäntöön heti.

Otteet

Anu Pellikka, Tiia Ruskavuori, Miikka Köykkä

Tiedoksi

Hallintopalvelut, tiedonhallintasihteeri, tarkastuslautakunta, putki

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 9
§ 10

12.01.2026
18.02.2026

Ero luottamustoimesta / Tuija Korhonen ja täydennysvaali

Kunnanhallitus 12.01.2026 § 9

Valmistelija hallintopäällikkö Riku Rekonen

Tuija Korhonen (KESK) pyytää eroa kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenen tehtävästä. Tuija Korhonen on Jasmiina Inkisen henkilökohtainen varajäsen. Eronpyynnön perusteeksi hän kertoo henkilökohtaiset syyt.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Valtuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi luottamushenkilö (Kuntalaki 78 ja 79 §).

Kuntalain 71 §:ssä säädetään yleisestä vaalikelpoisuudesta ja 72 §:ssä vaalikelpoisuudesta valtuustoon sekä 73 §:ssä vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen. Kuntalain 74 §:ssä säädetään vaalikelpoisuudesta toimielimiin.

Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Lempäälän kunnan hallintosäännön 2 luvun 4 §:n mukaan Kasvatus- ja opetuslautakunnassa on yksitoista (11) jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Kasvatus- ja opetuslautakunta on sellainen toimielin, johon tasa-arvolain 4 a § edellyttää valittavan vähintään 40 % miehiä ja naisia sekä jäseniksi että varajäseniksi.

Liite: Tuija Korhosen eroanomus

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 9
§ 10

12.01.2026
18.02.2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se

1. myöntää eron Tuija Korhoselle kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenyydestä,
2. valitsee uuden kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisäksi kunnanvaltuusto päättää panna asian täytäntöön heti.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Tuija Korhonen

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 10
1049/00.00.01/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuustolle päättää

1. myöntää eron Tuija Korhoselle kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenyydestä,
2. valitsee uuden kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisäksi kunnanvaltuusto päättää panna asian täytäntöön heti.

Päätös

Kunnanvaltuustolle päätti

1. myöntää eron Tuija Korhoselle (KESK) kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenyydestä,
2. valitsi Valeria Seraya-Rautanevan (KESK) uuden kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisäksi kunnanvaltuusto päätti panna asian täytäntöön heti.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 9
§ 10

12.01.2026
18.02.2026

Otteet

Valeria Seraya-Rautaneva, Tuija Korhonen, putki

Tiedoksi

Hallintopalvelut, kasvatuksen ja opetuksen palvelualue,
tiedonhallintasihteeri

Kunnanhallitus	§ 217	16.06.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 114	18.11.2025
Kunnanhallitus	§ 10	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 11	18.02.2026

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Digilaitteiden käytön rajoittaminen yläkoulujen välitunneilla ja nuorten osallistaminen aktiviteettien kehittämiseen

Kunnanhallitus 16.06.2025 § 217

Valmistelija hallintopäällikkö Riku Rekonen

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 4.6.2025 valtuutettu Piia Nurmela jätti Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän valmistelemaan ja 30 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”Digilaitteiden käytön rajoittaminen yläkoulujen välitunneilla ja nuorten osallistaminen aktiviteettien kehittämiseen”

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839 076.

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen kasvatus-ja opetuslautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Otteet Sivistysjohtaja, hallintosihteeri, kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunta 18.11.2025 § 114

Valmistelija Hakkarin koulun rehtori Sanna Oikarinen, Kanavan koulun rehtori Juho Knuuri, Sääksjärven yläkoulun rehtori Teemu Maunula, sivistysjohtaja Nina Lehtinen

Kunnanhallitus lähetti 16.6.2025 § 217 kasvatus- ja opetuslautakunnalle valmisteltavaksi kunnanvaltuuston jäsen Piia Nurmelan jättämän 30 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen: ”Digilaitteiden käytön rajoittaminen yläkoulujen välitunneilla ja nuorten osallistaminen aktiviteettien kehittämiseen”.

Allekirjoittaneet esittävät, että Lempäälän yläkoulujen järjestyssäännöissä tulee määrittää mobiililaitteiden käytön rajoitukset välitunneilla tukemaan

Kunnanhallitus	§ 217	16.06.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 114	18.11.2025
Kunnanhallitus	§ 10	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 11	18.02.2026

nuorten fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Vastaus valtuustoaloitteeseen on valmisteltu yhteistyössä Lempäälän yläkoulujen rehtoreiden kanssa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

1. Mobiililaitteiden kieltä koko päiväksi

Tällä hetkellä mobiililaitteita saa käyttää ulkovälitunneilla 3 x 15 minuuttia päivässä kaikilla Lempäälän yläkouluilla. Sääksjärvellä kokeillaan marraskuun 2025 ajan digilaitteiden täyskieltoa ja lisätään koulupäivien aikaista aktiivisuutta. Oppilaille järjestetään kuitenkin tarvittaessa mahdollisuus puhelimen käyttöön henkilökunnan toimesta.

Kokonaisruutuajan näkökulmasta tärkeämpää olisi rajoittaa mobiililaitteiden/tietokoneiden/pelikoneiden käyttöä vapaa-ajalla. Tiedossa on, että yläkouluikäisten ruutuajoja on rajoitettu esim. 2 tuntia/päivä. Kokonaisruutuajan näkökulmasta on merkityksellistä, käyttäkö oppilas ruutuajansa kotona vai koulussa. Jos täyskielto otetaan käyttöön Lempäälän yläkouluilla, on oppilaiden puhelimet säilytettävä koululla järkevästi ja turvallisesti.

Koulujen tilat asettavat digilaitteiden käytön rajoittamiselle eri mahdollisuuksia:

- Kanavan ja Sääksjärven yläkoulut toimivat kumpikin yhdessä rakennuksessa, jossa on yksi pääaula. Kanavan koulun liikuntatunneista noin puolet pidetään Kanavan koulualueen ulkopuolella.
- Hakkarin yläkoulu toimii neljässä rakennuksessa ja lukuvuonna 2025–2026 myös Lempäälä-Areenalla. Koululla on viisi eri sisääntulo-ovea pelkästään päärakennuksessa.

Täyskieltoa harkittaessa tulisi päättää, mihin puhelimet tuodaan aamulla, ja mistä ne noudetaan päivän päätyttyä. Lisäksi tulisi selvittää, miten puhelimet saisi tarvittaessa käyttöön oppitunneilla oppimistarkoitukseen. Jos puhelimia ei kerätä pois, ei koulun henkilökunta pysty valvomaan niiden käyttöä ulkona. Sisätiloissa valvonta onnistuu.

2. Välituntiaktiiviteettien lisääminen ja oppilaiden osallistaminen

Tälläkin hetkellä kouluilla on välitunneiksi oppilaiden tai oppilaskuntien toivomia ja suunnittelema aktiviteetteja, kuten

- liikuntavälitunnit
- hiljaiset välitunnit
- lautapelivälitunnit
- tanssivälitunnit
- lukuvälitunnit
- musiikki- ja kuvisvälitunnit.

Kunnanhallitus	§ 217	16.06.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 114	18.11.2025
Kunnanhallitus	§ 10	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 11	18.02.2026

Koulupäivän liikunnallistamista ja välituntien aktiivisuutta palvelisivat monet asiat, mistä on useasti kysytty oppilailta toiveita. Toiveet on välitetty yhdyskunnan palvelualueelle toimeenpanon osalta:

- hyppyrudut
- keinut
- pallonpotkimisalueet (esim. Hakkarissa koulun tontille ei mahdu ja hiekkatekonurmikenttä on valvonnan kannalta kovin kaukana)
- kova ja sileä alusta (asfaltti) koripallotelineille Hakkarissa
- ulkuvälineille varasto Kanavan koulun kentän viereen.

Oppilaita osallistetaan mielellään välituntitoiminnan kehittämiseen, mutta yhtä tärkeää olisi myös se, että heidän ideoitaan pystyttäisiin toteuttamaan. Koulujen oppilaskuntien edustajat kutsutaan opetuksen järjestäjän toimesta teemalliseen tapaamiseen keväällä 2026, jossa yhtenä aiheena on koulupäivän liikunnallistaminen ja välituntiaktiivisuus.

Lisätietoja: sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Tiedoksi

yläkoulujen rehtorit, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto

Kunnanhallitus 12.01.2026 § 10

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Carita Ojala oli poissa kokouksesta keskustelun kuluessa klo 18.37-18.40.

Kunnanhallitus	§ 217	16.06.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 114	18.11.2025
Kunnanhallitus	§ 10	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 11	18.02.2026

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 11
597/12.00.00/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja totesi asian loppuun käsitellyksi.

Tiedoksi

Yläkoulujen rehtorit, kasvatus- ja opetuspalvelut

Kunnanhallitus	§ 265	15.09.2025
Kunnanhallitus	§ 11	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 12	18.02.2026

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Rasismin ja syrjinnän vastainen työ on huomioitava paremmin kun työstetään Lempäälän kunnan luottamushenkilön käsikirjaa

Kunnanhallitus 15.09.2025 § 265

Valmistelija hallintopäällikkö Riku Rekonen

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 27.8.2025 valtuutettu Satu Kosola jätti Lempäälän vasemmiston valtuustoryhmän valmisteleman ja 36 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”Rasismin ja syrjinnän vastainen työ on huomioitava paremmin kun työstetään Lempäälän kunnan luottamushenkilöiden käsikirjaa”.

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839 076.

Liitteet

Valtuustoaloite ”Rasismin ja syrjinnän vastainen työ on huomioitava paremmin kun työstetään Lempäälän kunnan luottamushenkilöiden käsikirjaa”

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen hallintopalveluille valmisteltavaksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Otteet hallintopäällikkö

Kunnanhallitus 12.01.2026 § 11

Kunnanhallitus	§ 265	15.09.2025
Kunnanhallitus	§ 11	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 12	18.02.2026

Valmistelija hallintopäällikkö Riku rekonen

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Suomi on sivistysvaltio, jossa jokainen ihminen on arvokas ja ketään ei syrjitä. Emme hyväksy rasistista tai syrjivää puhetta. Irtisanoutuminen syrjinnästä ei riitä, vaan pitää tehdä myös aktiivisia tekoja syrjinnän vastustamiseksi.

Valtuustoaloitteen mukaan luottamustoimessa olevilla on erityisen suuri vastuu toimia harkitusti, sanojensa ja tekojensa seurauksia punniten sekä vastakkainasettelua välttämällä.

Valtuustoaloitteessa toivotaan, että Lempäälän valtuusto luottamushenkilön käsikirjaa työstäessään ehkäisee rasismia ja sen kasvualustoja.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Luottamushenkilöiden koulutussuunnitelmaan sisältyneessä perehdytyksessä 14.5.2025 läpikäytiin silloinen valtuutetun käsikirja ja todettiin, että käsikirja tulee päivittää.

Aikaisemmin todettujen muutostarpeiden lisäksi pidettiin 2.9.2025 luottamushenkilöiden koulutus, jossa kunnan osuudessa keskityttiin käsikirjan päivittämiseen. Päivitystarpeita kartoitettiin työryhmissä, joiden alustuksessa mainittiin tullut valtuustoaloite ja sen huomioiminen muutostoiveissa.

Koulutuksessa tulleet muutostoiveet koottiin hallintopalveluissa luonnokseksi Luottamushenkilöiden käsikirjaksi, jotka läpikäytiin ja tarkennettiin valtuustoryhmien puheenjohtajien tapaamisessa 10.11.2025. Tämän jälkeen valtuustoryhmät saivat vielä esittää lopulliset tarkennukset asiakirjaan.

Kunnanhallitus hyväksyi Luottamushenkilön käsikirjan 1.12.2025 § 334 ja kunnanvaltuusto merkitsi käsikirjan tiedoksi 10.12.2025 § 122.

Liite: valtuustoaloite

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839 076, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kunnanhallitus	§ 265	15.09.2025
Kunnanhallitus	§ 11	12.01.2026
Kunnanvaltuusto	§ 12	18.02.2026

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 12
754/00.01.03/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja totesi asian loppuun käsitellyksi.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Lempäälän kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukeminen

Kunnanhallitus 09.12.2024 § 298

Valmistelija vs. hallintopäällikkö Riku Hevonkorpi

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Hallintosäännön 1 luvun 2 §:n mukaan aloitteen käsittelee 8 kuukauden kuluessa se viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 27.11.2024 valtuutettu Henri Haapajoki jätti 41 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen "Lempäälän kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukeminen".

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: vs. hallintopäällikkö Riku Hevonkorpi, puh. 041 731 0412.

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen yhdyskuntalautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Otteet yhdyskuntajohtaja, yhdyskuntalautakunta

Yhdyskuntalautakunta 06.05.2025 § 59

Valmistelija yleiskaavoittaja Antero Korttesmaa

Yhdyskunnan palvelualueen valmisteluun on saapunut valtuustoaloite Lempäälän kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukemisesta. Valtuustoaloitteessa "Suomen suurin kyläyhteisö" esittää huolensa kylien kehittämismahdollisuuksien rajallisuudesta. Aloitteen mukaan kehityksen hidastuminen vaarantaa suoraan myös kyläkoulujen tulevaisuuden, joista kylät eivät ole valmiita luopumaan. Kyläkoulut toimivat muutenkin kylien sydäminä ja kohtauspaikkoina ja ne ovat kunnan isoin panostus kyläläisille. Osa ihmisistä kaipaa asumaan maaseutumaiseen asuinympäristöön.

Yhdyskuntalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 32
§ 40
§ 13

03.02.2026
09.02.2026
18.02.2026

Asemakaava-alueen ulkopuoliset rakennuslupaprojektit koetaan hankaliksi ja aikaavieviksi prosesseiksi. Valtuustoaloitteessa esitetäänkin, että kyläyhdistykset voisivat halutessaan suorittaa alustavan kartoituksen maanomistajien halukkuudesta esittää kylämaisemaan sopivia rakennuspaikkoja kylän alueelta. Kartoituksen pohjalta kylät tekisivät alustavan kyläsuunnitelman. Kyläsuunnitelmaa jatkojalostettaisiin yhteistyössä kunnan kaavoituksen kanssa, mikä edesauttaisi kaavoituksen sujuvuutta. Näin kyläläiset saisivat äänensä kuuluviin ja maanomistajilla olisi yhteinen ja tasapuolinen mahdollisuus myydä tontteja. Lisäksi toiminta lisäisi yhteisöllisyyttä ja mahdollistaisi mainostetun #yhdessä kehittämisen.

Vastaus aloitteeseen

Maankäytön suunnittelussa tunnistetaan tarve kehittää maaseutumaista asumista. Parhaiten kylämäinen asuminen ja yhteisöllinen identiteetti muodostuvat kyläkoulujen ympäristössä ja vaikutusalueella. Alakoulu niin kylissä kuin taajaman asutusalueilla luovat alueen historian ja yhteisöllisyyden. Koulu ja siihen liittyvät toiminnot tuovat asukkaille yhteisiä asioita keskusteluun ja luovat historiallisen jatkuvuuden – yhteisen historian. Siellä, minne toiminta keskittyy ja tutut ihmiset tapaavat toisiaan syntyy yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Suurella osalla Suomea kylät ja taajamat ovat menettäneet asukkaita. Lempäälässä väkiluku on kasvanut nopeasti ja kylille on tulijoita. Kylien rakennuspaikkojen määrä on kasvanut ja kaikille vanhoille rakennuspaikoille saa pääsääntöisesti rakentaa korvaavan asuinrakennuksen. Kylät kuitenkin tarvitsevat uutta asutusta, etenkin lapsiperheitä, jotta sopiva oppilasmäärä saadaan kouluihin. Perheiden kokojen pieneneminen vaikuttaa myös tarvittavaan rakennuspaikkojen määrään.

Suunnittelun tarpeet

Lempäälän maaseudun kehittämisohjelman mukaisesti kunnan tavoite on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti eheä ja kestävä maaseutu, joka on säilyttänyt omaleimaisuutensa ja verkottunut kaikilla toiminnan sektoreilla. Lempäälän kuntastrategian mukaisesti rakennamme viihtyisää asuinymäristöä. Elinvoimaiset kylät, omakotitaloalueet ja monipuoliset asumisympäristöt ovat voimavaramme.

Suunnittelussa otetaan huomioon yhä enemmän asioita, joista ei ennen tarvinnut välittää. Maaseutukaavoitukseenkin vaadittavien selvitysten ja huomioon otettavien asioiden määrä on nykyään todella suuri. Suunnitelmallisuuden tarve heijastuu myös yksittäisten lupien myöntämiseen.

Lempäälän sijaitessa Tampereen nopeasti kasvavalla vaikutusalueella aiheuttaa se muutoksia maaseutualueille. Suuret maaseutualueiden läpimenevät tie-, sähkö-, kaasu- ym linjat rikkovat maaseutumaista rakennetta ja aiheuttavat haittavaikutuksia. Lempäälässä on kokoonsa nähden myös paljon maanotto- ja täyttöalueita, joilla on laajat vaikutusalueet melun muodossa. Taajamien ja niiden lievealueiden

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

kasvaessa myös väistämättä maaseutumaisen asumisen alueen koko pienenee.

Asumisen tarpeet ovat muutoksessa maaseudullakin. 2000-luvulla vesi- ja viemäriverkon laajentaminen on ollut hyvin nopeaa vaikkakin se on hidastunut tukien romahtaessa. Uudet rakennuspaikat olisi hyvä olla mahdollista liittää vesihuoltoverkostoon (vesi+viemäri). Hyvä talousvesi rakennuspaikalla on pysyvän asumisen edellytys. Lempäälässä kaivovedet ovat olleet laadullisesti huonoja ja ne vaativat tarkastuksen kolmen vuoden välein. Vesihuollon rakentaminen on hyvin kallista varsinkin kivikkoiseen maastoon eikä rakentamista saada kannattavaksi ilman suunnitelmallista ja riittävää rakennuspaikkamäärää vesihuollon runkolinjojen läheisyyteen. Haasteita lisää se, että metsät ovat Lempäälässä monin paikoin todella kivisiä. Pelloille rakentaminen ei ole suotavaa, vaikka se olisi usein helpoin ja halvin ratkaisu.

Kylän suunnittelussa pitää huomioida myös virkistys ja yhtenäiset metsäalueet, varsinkin, jos kylä sijaitsee peltoalueen ympäröimänä. Asuinpaikoilta olisi hyvä olla kävelyetäisyydellä yhtenäisiä rakentamattomia metsäisiä alueita. Turvallisen liikkumisen kehittäminen liittyy myös jokaisen kylän kehittämiseen. Yhdenvertaisuus lupien myöntämisessä on aina haasteellista. Kylillä on myös kiinteistöjä, joille voisi myöntää rakennuspaikkoja.

Kasvavien kaupunkiseutujen ympärillä olevilla maaseutumaisilla alueilla voi olla uhka menettää maaseutumaisen luonteensa ja muodostua nukkumalähiöiksi, jolloin kylän yhteisöllinen identiteetti heikkenee. Haasteena on myös asukkaiden erilaiset tarpeet ja näkemykset kylän kehittämisestä. Jotkut asukkaat haluavat oman lähialueensa pysyvän sellaisena, johon he ovat tulleet asumaan.

Yhteiskunnalliset tarpeet

Kyläalueilla, joilla rakentamispaineet ovat merkittäviä, voidaan yleiskaavoituksella ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä tavalla, joka turvaa niin maaseudun elinkeinojen toiminnan, kuin myös luonto- ja kulttuuriympäristön arvojen säilymisen määrällisesti merkittävästä uudisrakentamisesta huolimatta. Maaseudun elävänä pysyminen ja maaseutuelinkeinojen edellytysten vaaliminen liittyvät myös huoltovarmuuteen.

Kyläsuunnitelmat:

Etenkin kylissä, joihin ei kohdistu voimakasta rakentamispainetta, on kyläläisten itsensä toimesta laadituilla kyläsuunnitelmilla ja omaehtoisilla kyläkaavoilla huomattu olle vanha kylä ja sen elinvoimaisuutta hyödyttäviä vaikutuksia. Kyläsuunnitelmissa on usein ollut keskeisinä tavoitteina kylän toiminnallinen kehittäminen. Toisaalta voidaan onnistua herättämään maanomistajien halukkuutta myydä mailtaan rakennuspaikkoja, jolloin uusien asukkaiden houkuttelemisen tukee tavoitetta elinvoimaisesta kylästä. Kyläsuunnitelmat voivat olla merkittävä kunnan kaavoitusta tukeva

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

suunnittelun muoto. Suunnitelman laatiminen tukee kylän kehittämistä ja tarjoaa kylätietoa asukkaille sekä muille kuntalaisille.

Tehdyt kyläsuunnitelmat ja kirjoitetut kyläkirjat ovat Lempäälän maankäytön suunnittelun käytössä. Aikaisemmat selvitykset, lupakyselyt ja tiedustelut ovat nykyään lupapisteessä ja käytettävissä.

Maankäytön suunnittelu (kaavoitus) ei yleensä ole varsinaisesti mukana kyläsuunnitelmien laadinnassa. Ne ovat kylien omia hankkeita. Työtapaamisissa on annettu ohjaavia neuvoja kyläsuunnitelmien tekijöille.

Kyläsuunnitelmien osana voi olla myös rakennuspaikkakyselyitä. Parhaimmillaan ne tuovat esiin kyläläisten tahdon ja paikallistietämyksen. Niissä ei ole kuitenkaan voitu ottaa huomioon kaavoituksen kannalta oleellisia selvityksiä.

Seuraavia kyläsuunnitelmia on Lempäälässä laadittu noin 25 vuoden aikana. Suunnitelmat poikkeavat toisistaan hyvin paljon.

- Lastusten kyläsuunnitelmat 1999 ja 2022.
- Säijä työ- ja asuinympäristönä 2002
- Kylät kaupungin kupeessa Nurmen ja Säijän kylien maankäyttö- ja kehittämissuunnitelma 2009.
- Ahtialan kyläsuunnitelma 1999.
- Kuivaspään kyläsuunnitelmat 2002 ja 2018.
- Mattilan kyläsuunnitelma 2004.
- Miemolan kyläsuunnitelma 2006 (luonnos ei ole viety loppuun).
- Hervannanmaan kyläsuunnitelma 2004.

Kyläosayleiskaava:

Kyläosayleiskaava on kunnan maankäytön yleispiirteinen suunnitelma, joka ohjaa kyläalueiden kehitystä ja rakentamista. Se määrittelee, miten kyläalueita käytetään ja miten eri toiminnot, kuten asuminen, virkistys, luontoarvot ja palvelut, sijoittuvat alueelle. Kyläosayleiskaava auttaa varmistamaan, että kehitys tapahtuu hallitusti ja kestäväällä tavalla, ottaen huomioon paikalliset tarpeet ja olosuhteet. Kyläyleiskaavassa niin kuin muissakin kaavoissa tehdään erilaisten intressien yhteensovittamista. Yksittäisenä asiana voidaan todeta, että uusien tielinjojen suunnittelemisen tai parantamisen kylän tarpeisiin on hyvin haasteellista.

Kyläyleiskaavaa voidaan tehdä erilaisin oikeusvaikutuksin. Yleiskaavassa voidaan määrätä tehokkaimpia ja suunnittelua enemmän vaativia alueita, jolle voidaan kaavamerkinnän niin salliessa laatia alueellinen sijoittamislupa.

Alueelliset sijoittamisluvat voivat olla kyläosayleiskaavan apuna

- Kunnassa on tehty aikanaan palstoitusuunnitelmia rakennuslain mukaisesti Lempäälän kyliin, kun niihin haluttiin enemmän asukkaita. Maanhankinta hoidettiin tilusvaihdoin. Näin ongelmallinen yhdenvertaisuuden käsittelykin saatiin ratkaistua.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

- Viime vuonna on myönnetty alueellinen sijoittamislupa (suunnittelutarveratkaisu) kahdeksalle rakennuspaikalle Nurmen alueelle. Hanke on oikeuskäsittelyssä.

Yhteistyö

On tärkeää, että kyläläisten tahtotila kylän suunnittelusta on tiedossa. Parhaiten se saadaan esiin kyläsuunnitelman avulla, missä voidaan paneutua kylän yhteiseen asiaan. Kyläosayleiskaavassa, jota usein kutsutaan myös omaehtoiseksi kyläyleiskaavaksi jalostetaan ajatukset juridiseksi kaavaksi. Kaavoitus tehdään lähtökohtaisesti kyläläisiä kuunnellen.

Maanomistajilla on yleensä paras tieto omista maistaan ja niiden ominaisuuksista kaikkina vuodenaikoina. Mikäli mahdollinen rakennuspaikka ei sijaitse aivan tien vieressä, niin paikka vaatii enemmän suunnittelua. Tietyn alueen maanomistajat voivat alustavasti miettiä hyviä rakennuspaikkoja, jotka ovat hyvin saavutettavissa uuden yhteisen tien kautta ja joille voisi olla helposti rakennettavissa vesihuoltolinja.

Tietoa kyläläisiltä kerätään nykyään monella tavalla. Verkossa tapahtuvilla karttakyselyillä tietojen kerääminen voidaan tehdä nopeasti. Niillä ei kuitenkaan tavoiteta kaikkia, joten henkilökohtaisia tapaamisiakin tarvitaan. Kyläyhdistykset voivat olla apuna tiedottamisessa ja asukkaiden tavoittamisessa ja miksei tietojen keräämisessäkin. Kunnassa otetaan vastaan kaikki tieto. Viralliset palautteet annetaan aina kaavojen nähtävilläolon aikana. Paras olisi kuitenkin saada tietoa aikaisessa vaiheessa.

Uusimmat kyläosayleiskaavat Lempäälässä
Säijän osayleiskaava valmistui 2021, mikä oli haja-asutusyleiskaava, jonka alueella ei ole viemäriverkostoa. Lastusten osayleiskaavatyö on meneillään. Seuraavaksi on kaavoitusohjelmassa Nurmen osayleiskaava.

Yhteenveto

Lastusten osayleiskaavan alueella on toimittu aloitteen mukaisesti.

- Nykyinen osayleiskaava on laadittu vuonna 2001. Se on tehty hajaosayleiskaavana ilman vesihuollon suunnittelua.
- Lastusten kyläyhdistys on laatinut alueelle uuden kyläsuunnitelman vuonna 2022.
- Kyläsuunnitelman 2022 yhteydessä kunta teki alustavan kartoituksen maanomistajien haluamista uusista rakennuspaikoista ja muista asioista. Tiedon kerääminen tehtiin karttasovelluksessa verkossa.
- Tällä hetkellä 2025 Lastusten uutta osayleiskaavaa laaditaan perusselvitysten ja tarkemman tiedon keräämisen avulla. Vuonna 2024 laadittiin alueen lepakkoselvitys ja aloitettiin muita selvityksiä.

Toimivalta: Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen yhdyskunnan palvelualueelle valmisteltavaksi. Lempäälän kunnan hallintosäännön (1.1.2025) 5 luvun 6 § mukaan yhdyskuntalautakunta vastaa maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelusta ja rakennusvalvonnasta.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

Lisätietoja: yleiskaavoittaja Antero Kortesmaa ja kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä

Esittelijä Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi yhdyskuntajohtaja, kaavoituspäällikkö ja yleiskaavoittaja

Kunnanhallitus 16.06.2025 § 218

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely Keskustelun kuluessa jäsen Tuukka Liuha teki seuraavan muutosesityksen:

Asia palautetaan valmisteluun. Lisätään tietoa, miten valtuustoaloitteen otsikon mukaista tavoitetta kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukemisesta edistetään kunnassa tästä eteenpäin.

Keskustelun kuluessa Elina Elovirta kannatti Tuukka Liuhan muutosesitystä. Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosesitys asian palauttamisesta valmisteluun, eikä sitä voida yksimielisesti hyväksyä, joten asiassa täytyy äänestää.

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Tuukka Liuhan muutosesitystä äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Pasi, Rauma Janne, Virtanen Kari), 5 EI-ääntä (Elovirta Elina, Haapajoki Henri, Kosola Satu, Liuha Tuukka, Ojala Carita) ja 1 TYHJÄ-ääni (Huhtala Anita).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 4-5-1 Tuukka Liuhan muutosesitys on tullut kunnanhallituksen päätökseksi.

Päätös Kunnanhallitus päätti, että asia palautetaan valmisteluun.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

Tiedoksi yhdyskunnan palvelualue

Yhdyskuntalautakunta 03.02.2026 § 32

Valmistelija yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa

Aiemmin käsiteltyä valtuustoaloitevastausta täydennetään kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Valtuustoaloitteessa esitettiin, että kyläyhdistykset voisivat halutessaan suorittaa alustavan kartoituksen maanomistajien halukkuudesta esittää kylämaisemaan sopivia rakennuspaikkoja kylän alueelta. Kartoituksen pohjalta kylät tekisivät alustavan kyläsuunnitelman. Kyläsuunnitelmaa jatkjalostettaisiin yhteistyössä kunnan kaavoituksen kanssa, mikä edesauttaisi kaavoituksen sujuvuutta. Lempäälän kunta kannustaa kyliä aloitteen mukaiseen toimintaan ja käynnistämään omia kyläsuunnitelmia. Kunnan kaavoitus tekee mielellään yhteistyötä kylien kanssa ja käyttää kyläsuunnitelmia pohja-aineistona kun alueelle tehdään osayleiskaavaa – ylempänä kuvatusti näin on jo toimittukin.

Lempäälän kunnan uusi strategia Lempäälä lähellä on hyväksytty kunnanvaltuustossa joulukuussa 2025. Kuntastaregian mukaisia toimenpideohjelmia on aloitettu tekemään. Toimenpideohjelmissa kuvataan konkreettisia toimenpiteitä, joilla strategiaan tavoitteisiin päästään ja yhdeksi toimenpideohjelmaksi on valittu Kyläohjelma, joka tulee tukemaan kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukemista. Siinä nostetaan toimenpiteitä, jotka vastaavat muun muassa kylien asumiseen ja infraan, veto- ja pitovoimaan sekä osallisuuteen ja vaikuttamiseen liittyviin teemoihin.

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa puh. 050 3839608; sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kylien elinvoimaa ja houkuttelevuutta tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa koskevalla kyläohjelmalla sekä kannustamalla kyliä tekemään kyläsuunnitelmia.

Käsittely

Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Heli Tiensuu teki seuraavan lisäyksesityksen valtuustoaloitevastaukseen:

"Uudessa kuntastrategiassa kylät nostetaan myös keskeiseen rooliin ja kaavoituksen ei tulisi olla se ainoa mahdollinen tapa kylärakentamisen edistämiseksi. Perinteisesti kaavoitusprosessi kestää pitkään.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

Kylien kehittämistä ja elinvoimaisena pitämistä tulee edistää myös mahdollistamalla rakentaminen hyville rakennuspaikoille myös sijoitusluvin.”

Lautakunnan 2. varapuheenjohtaja Matti Kärki kannatti Heli Tiensuun tekemää lisäySESITYSTÄ valtuustoaloitevastaukseen.

Keskustelun jälkeen lautakunnan puheenjohtaja tiedusteli yhdyskuntalautakunnalta, voiko se hyväksyä yksimielisesti Heli Tiensuun tekemän lisäySEHDOTUKSEN valtuustoaloitevastaukseen. Yhdyskuntalautakunta hyväksyi lisäySESITYKSEN yksimielisesti.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen yhdyskuntalautakunnan hyväksymällä lisäyksellä ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kylien elinvoimaa ja houkuttelevuutta tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa koskevalla kyläohjelmalla sekä kannustamalla kyliä tekemään kyläsuunnitelmia.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämä pykälä tarkistettiin kokouksessa.

Kunnanhallitus 09.02.2026 § 40

Valmistelija yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa

Liite: valtuustoaloite

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa puh. 050 3839608, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen yhdyskuntalautakunnan hyväksymällä lisäyksellä ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kylien elinvoimaa ja houkuttelevuutta tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa koskevalla kyläohjelmalla sekä kannustamalla kyliä tekemään kyläsuunnitelmia.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösesityksen ja päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi:

Maankäytön suunnittelussa tunnistetaan tarve kehittää maaseutumaista asumista. Parhaiten kylämäinen asuminen ja yhteisöllinen identiteetti muodostuvat kyläkoulujen ympäristössä ja vaikutusalueella. Alakoulu niin kylissä kuin taajaman asutusalueilla luovat alueen historian ja yhteisöllisyyden. Koulu ja siihen liittyvät toiminnot tuovat asukkaille yhteisiä asioita keskusteluun ja luovat historiallisen jatkuvuuden – yhteisen historian. Siellä, minne toiminta keskittyy ja tutut ihmiset tapaavat toisiaan syntyy yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Suurella osalla Suomea kylät ja taajamat ovat menettäneet asukkaita. Lempäälässä väkiluku on kasvanut nopeasti ja kylille on tulijoita. Kylien rakennuspaikkojen määrä on kasvanut ja kaikille vanhoille rakennuspaikoille saa pääsääntöisesti rakentaa korvaavan asuinrakennuksen. Kylät kuitenkin tarvitsevat uutta asutusta, etenkin lapsiperheitä, jotta sopiva oppilasmäärä saadaan kouluihin. Perheiden kokojen pieneneminen vaikuttaa myös tarvittavaan rakennuspaikkojen määrään.

Suunnittelun tarpeet

Lempäälän maaseudun kehittämisohjelman mukaisesti kunnan tavoite on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti eheä ja kestävä maaseutu, joka on säilyttänyt omaleimaisuutensa ja verkottunut kaikilla toiminnan sektoreilla. Lempäälän kuntastrategian mukaisesti rakennamme viihtyisää asuinymäristöä. Elinvoimaiset kylät, omakotitaloalueet ja monipuoliset asuinympäristöt ovat voimavaramme.

Suunnittelussa otetaan huomioon yhä enemmän asioita, joista ei ennen tarvinnut välittää. Maaseutukaavoitukseenkin vaadittavien selvitysten ja huomioon otettavien asioiden määrä on nykyään todella suuri. Suunnitelmallisuuden tarve heijastuu myös yksittäisten lupien myöntämiseen.

Lempäälän sijaitessa Tampereen nopeasti kasvavalla vaikutusalueella aiheuttaa se muutoksia maaseutualueille. Suuret maaseutualueiden läpimenevät tie-, sähkö-, kaasu- ym linjat rikkovat maaseutumaista rakennetta ja aiheuttavat haittavaikutuksia. Lempäälässä on kokonsa nähden myös paljon maanotto- ja täyttöalueita, joilla on laajat vaikutusalueet melun muodossa. Taajamien ja niiden lievealueiden kasvaessa myös väistämättä maaseutumaisen asumisen alueen koko pienenee.

Asumisen tarpeet ovat muutoksessa maaseudullakin. 2000-luvulla vesi- ja viemäriverkon laajentaminen on ollut hyvin nopeaa vaikkakin se on hidastunut tukien romahtaessa. Uudet rakennuspaikat olisi hyvä olla mahdollista liittää vesihuoltoverkostoon (vesi+viemäri). Hyvä talousvesi rakennuspaikalla on pysyvän asumisen edellytys. Lempäälässä kaivovedet ovat olleet laadullisesti huonoja ja ne vaativat tarkastuksen kolmen vuoden

Yhdyskuntalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 32
§ 40
§ 13

03.02.2026
09.02.2026
18.02.2026

välein. Vesihuollon rakentaminen on hyvin kallista varsinkin kivikkoiseen maastoon eikä rakentamista saada kannattavaksi ilman suunnitelmallista ja riittävää rakennuspaikkamäärää vesihuollon runkolinjojen läheisyyteen. Haasteita lisää se, että metsät ovat Lempäälässä monin paikoin todella kivisiä. Pelloille rakentaminen ei ole suotavaa, vaikka se olisi usein helpoin ja halvin ratkaisu.

Kylän suunnittelussa pitää huomioida myös virkistys ja yhtenäiset metsäalueet, varsinkin, jos kylä sijaitsee peltoalueen ympäröimänä. Asuinpaikoilta olisi hyvä olla kävelyetäisyydellä yhtenäisiä rakentamattomia metsäisiä alueita. Turvallisen liikkumisen kehittäminen liittyy myös jokaisen kylän kehittämiseen. Yhdenvertaisuus lupien myöntämisessä on aina haasteellista. Kyllä on myös kiinteistöjä, joille voisi myöntää rakennuspaikkoja.

Kasvavien kaupunkiseutujen ympärillä olevilla maaseutumaisilla alueilla voi olla uhka menettää maaseutumaisen luonteensa ja muodostua nukkumalähiöiksi, jolloin kylän yhteisöllinen identiteetti heikkenee. Haasteena on myös asukkaiden erilaiset tarpeet ja näkemykset kylän kehittämisestä. Jotkut asukkaat haluavat oman lähialueensa pysyvän sellaisena, johon he ovat tulleet asumaan.

Yhteiskunnalliset tarpeet

Kyläalueilla, joilla rakentamispaineet ovat merkittäviä, voidaan yleiskaavoituksella ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä tavalla, joka turvaa niin maaseudun elinkeinojen toiminnan, kuin myös luonto- ja kulttuuriympäristön arvojen säilymisen määrällisesti merkittävästä uudisrakentamisesta huolimatta. Maaseudun elävänä pysyminen ja maaseutuelinkeinojen edellytysten vaaliminen liittyvät myös huoltovarmuuteen.

Kyläsuunnitelmat:

Etenkin kylissä, joihin ei kohdistu voimakasta rakentamispainetta, on kyläläisten itsensä toimesta laadituilla kyläsuunnitelmilla ja omaehtoisilla kyläkaavoilla huomattu olle van kylää ja sen elinvoimaisuutta hyödyttäviä vaikutuksia. Kyläsuunnitelmissa on usein ollut keskeisinä tavoitteina kylän toiminnallinen kehittäminen. Toisaalta voidaan onnistua herättämään maanomistajien halukkuutta myydä mailtaan rakennuspaikkoja, jolloin uusien asukkaiden houkuttelemisen tukee tavoitetta elinvoimaisesta kylästä. Kyläsuunnitelmat voivat olla merkittävä kunnan kaavoitusta tukeva suunnittelun muoto. Suunnitelman laatiminen tukee kylän kehittämistä ja tarjoaa kylätietoa asukkaille sekä muille kuntalaisille.

Tehdyt kyläsuunnitelmat ja kirjoitetut kyläkirjat ovat Lempäälän maankäytön suunnittelun käytössä. Aikaisemmat selvitykset, lupakyselyt ja tiedustelut ovat nykyään lupapisteessä ja käytettävissä.

Maankäytön suunnittelu (kaavoitus) ei yleensä ole varsinaisesti mukana kyläsuunnitelmien laadinnassa. Ne ovat kylien omia hankkeita. Työtapaamisissa on annettu ohjaavia neuvoja kyläsuunnitelmien tekijöille.

Yhdyskuntalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 32
§ 40
§ 13

03.02.2026
09.02.2026
18.02.2026

Kyläsuunnitelmien osana voi olla myös rakennuspaikkakyselyitä. Parhaimmillaan ne tuovat esiin kylälaisten tahdon ja paikallistietämyksen. Niissä ei ole kuitenkaan voitu ottaa huomioon kaavoituksen kannalta oleellisia selvityksiä.

Seuraavia kyläsuunnitelmia on Lempäälässä laadittu noin 25 vuoden aikana. Suunnitelmat poikkeavat toisistaan hyvin paljon.

- Lastusten kyläsuunnitelmat 1999 ja 2022.
- Säijä työ- ja asuinympäristönä 2002
- Kylät kaupungin kupeessa Nurmen ja Säijän kylien maankäyttö- ja kehittämissuunnitelma 2009.
- Ahtialan kyläsuunnitelma 1999.
- Kuivaspään kyläsuunnitelmat 2002 ja 2018.
- Mattilan kyläsuunnitelma 2004.
- Miemolan kyläsuunnitelma 2006 (luonnos ei ole viety loppuun).
- Hervannanmaan kyläsuunnitelma 2004.

Kyläosayleiskaava:

Kyläosayleiskaava on kunnan maankäytön yleispiirteinen suunnitelma, joka ohjaa kyläalueiden kehitystä ja rakentamista. Se määrittelee, miten kyläalueita käytetään ja miten eri toiminnot, kuten asuminen, virkistys, luontoarvot ja palvelut, sijoittuvat alueelle. Kyläosayleiskaava auttaa varmistamaan, että kehitys tapahtuu hallitusti ja kestäväällä tavalla, ottaen huomioon paikalliset tarpeet ja olosuhteet. Kyläyleiskaavassa niin kuin muissakin kaavoissa tehdään erilaisten intressien yhteensovittamista. Yksittäisenä asiana voidaan todeta, että uusien tielinjojen suunnittelemisen tai parantamisen kylän tarpeisiin on hyvin haasteellista.

Kyläyleiskaavaa voidaan tehdä erilaisin oikeusvaikutuksin. Yleiskaavassa voidaan määrätä tehokkaimpia ja suunnittelua enemmän vaativia alueita, jolle voidaan kaavamerkinnän niin salliessa laatia alueellinen sijoittamislupa.

Alueelliset sijoittamisluvat voivat olla kyläosayleiskaavan apuna

-Kunnassa on tehty aikanaan palstoitusuunnitelmia rakennuslain mukaisesti Lempäälän kyliin, kun niihin haluttiin enemmän asukkaita. Maanhankinta hoidettiin tilusvaihdoin. Näin ongelmallinen yhdenvertaisuuden käsittelykin saatiin ratkaistua.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

-Viime vuonna on myönnetty alueellinen sijoittamislupa (suunnittelutarveratkaisu) kahdeksalle rakennuspaikalle Nurmen alueelle. Hanke on oikeuskäsittelyssä.

Yhteistyö

On tärkeää, että kyläläisten tahtotila kylän suunnittelusta on tiedossa. Parhaiten se saadaan esiin kyläsuunnitelman avulla, missä voidaan paneutua kylän yhteiseen asiaan. Kyläosayleiskaavassa, jota usein kutsutaan myös omaehtoiseksi kyläyleiskaavaksi jalostetaan ajatukset juridiseksi kaavaksi. Kaavoitus tehdään lähtökohtaisesti kyläläisiä kuunnellen.

Maanomistajilla on yleensä paras tieto omista maistaan ja niiden ominaisuuksista kaikkina vuodenaikoina. Mikäli mahdollinen rakennuspaikka ei sijaitse aivan tien vieressä, niin paikka vaatii enemmän suunnittelua. Tietyn alueen maanomistajat voivat alustavasti miettiä hyviä rakennuspaikkoja, jotka ovat hyvin saavutettavissa uuden yhteisen tien kautta ja joille voisi olla helposti rakennettavissa vesihuoltolinja.

Tietoa kyläläisiltä kerätään nykyään monella tavalla. Verkossa tapahtuvilla karttakyselyillä tietojen kerääminen voidaan tehdä nopeasti. Niillä ei kuitenkaan tavoiteta kaikkia, joten henkilökohtaisia tapaamisiakin tarvitaan. Kyläyhdistykset voivat olla apuna tiedottamisessa ja asukkaiden tavoittamisessa ja miksei tietojen keräämisessäkin. Kunnassa otetaan vastaan kaikki tieto. Viralliset palautteet annetaan aina kaavojen nähtävilläolon aikana. Paras olisi kuitenkin saada tietoa aikaisessa vaiheessa.

Uusimmat kyläosayleiskaavat Lempäälässä Säijän osayleiskaava valmistui 2021, mikä oli haja-asutusyleiskaava, jonka alueella ei ole viemäriverkostoa. Lastusten osayleiskaavatyö on meneillään. Seuraavaksi on kaavoitusohjelmassa Nurmen osayleiskaava.

Yhteenveto

Lastusten osayleiskaavan alueella on toimittu aloitteen mukaisesti.

- Nykyinen osayleiskaava on laadittu vuonna 2001. Se on tehty hajaosayleiskaavana ilman vesihuollon suunnittelua.
- Lastusten kyläyhdistys on laatinut alueelle uuden kyläsuunnitelman vuonna 2022.
- Kyläsuunnitelman 2022 yhteydessä kunta teki alustavan kartoituksen maanomistajien haluamista uusista rakennuspaikoista ja muista asioista. Tiedon kerääminen tehtiin karttasovelluksessa verkossa.
- Tällä hetkellä 2025 Lastusten uutta osayleiskaavaa laaditaan perusselvitysten ja tarkemman tiedon keräämisen avulla. Vuonna 2024 laadittiin alueen lepakkoselvitys ja aloitettiin muita selvityksiä.

Aiemmin käsiteltyä valtuustoaloitevastausta täydennetään kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Valtuustoaloitteessa esitettiin, että kyläyhdistykset voisivat halutessaan suorittaa alustavan kartoituksen

Yhdyskuntalautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 32
§ 40
§ 13

03.02.2026
09.02.2026
18.02.2026

maanomistajien halukkuudesta esittää kylämaisemaan sopivia rakennuspaikkoja kylän alueelta. Kartoituksen pohjalta kylät tekisivät alustavan kyläsuunnitelman. Kyläsuunnitelmaa jatkojalostettaisiin yhteistyössä kunnan kaavoituksen kanssa, mikä edesauttaisi kaavoituksen sujuvuutta. Lempäälän kunta kannustaa kyliä aloitteen mukaiseen toimintaan ja käynnistämään omia kyläsuunnitelmia. Kunnan kaavoitus tekee mielellään yhteistyötä kylien kanssa ja käyttää kyläsuunnitelmia pohja-aineistona kun alueelle tehdään osayleiskaavaa – ylempänä kuvatusti näin on jo toimittukin.

Lempäälän kunnan uusi strategia Lempäälä lähellä on hyväksytty kunnanvaltuustossa joulukuussa 2025. Kuntastaregian mukaisia toimenpideohjelmia on aloitettu tekemään. Toimenpideohjelmissa kuvataan konkreettisia toimenpiteitä, joilla strategiaan tavoitteisiin päästään ja yhdeksi toimenpideohjelmaksi on valittu Kyläohjelma, joka tulee tukemaan kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukemista. Siinä nostetaan toimenpiteitä, jotka vastaavat muun muassa kylien asumiseen ja infraan, veto- ja pitovoimaan sekä osallisuuteen ja vaikuttamiseen liittyviin teemoihin.

Uudessa kuntastrategiassa kylät nostetaan myös keskeiseen rooliin ja kaavoituksen ei tulisi olla se ainoa mahdollinen tapa kylärakentamisen edistämiseksi. Perinteisesti kaavoitusprosessi kestää pitkään.

Kylien kehittämistä ja elinvoimaisena pitämistä tulee edistää myös mahdollistamalla rakentaminen hyvälle rakennuspaikoille myös sijoitusluvin.

Kylien elinvoimaa ja houkuttelevuutta tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa koskevalla kyläohjelmalla sekä kannustamalla kyliä tekemään kyläsuunnitelmia.

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 13
992/10.00.00/2024

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi:

Maankäytön suunnittelussa tunnistetaan tarve kehittää maaseutumaista asumista. Parhaiten kylämäinen asuminen ja yhteisöllinen identiteetti muodostuvat kyläkoulujen ympäristössä ja vaikutusalueella. Alakoulu niin kylissä kuin taajaman asutusalueilla luovat alueen historian ja yhteisöllisyyden. Koulu ja siihen liittyvät toiminnot tuovat asukkaille yhteisiä asioita keskusteluun ja luovat historiallisen jatkuvuuden – yhteisen

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

historian. Siellä, minne toiminta keskittyy ja tutut ihmiset tapaavat toisiaan syntyy yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Suuressa osassa Suomea kylät ja taajamat ovat menettäneet asukkaita. Lempäälässä väkiluku on kasvanut nopeasti ja kylille on tulijoita. Kylien rakennuspaikkojen määrä on kasvanut ja kaikille vanhoille rakennuspaikoille saa pääsääntöisesti rakentaa korvaavan asuinrakennuksen. Kylät kuitenkin tarvitsevat uutta asutusta, etenkin lapsiperheitä, jotta sopiva oppilasmäärä saadaan kouluihin. Perheiden kokojen pieneneminen vaikuttaa myös tarvittavaan rakennuspaikkojen määrään.

Suunnittelun tarpeet

Lempäälän maaseudun kehittämisohjelman mukaisesti kunnan tavoite on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti eheä ja kestävä maaseutu, joka on säilyttänyt omaleimaisuutensa ja verkottunut kaikilla toiminnan sektoreilla. Lempäälän kuntastrategian mukaisesti rakennamme viihtyisää asuinymäristöä. Elinvoimaiset kylät, omakotitaloalueet ja monipuoliset asumisympäristöt ovat voimavaramme.

Suunnittelussa otetaan huomioon yhä enemmän asioita, joista ei ennen tarvinnut välittää. Maaseutukaavoitukseenkin vaadittavien selvitysten ja huomioon otettavien asioiden määrä on nykyään todella suuri. Suunnitelmallisuuden tarve heijastuu myös yksittäisten lupien myöntämiseen.

Lempäälän sijaitessa Tampereen nopeasti kasvavalla vaikutusalueella aiheuttaa se muutoksia maaseutualueille. Suuret maaseutualueiden läpimenevät tie-, sähkö-, kaasu- ym linjat rikkovat maaseutumaista rakennetta ja aiheuttavat haittavaikutuksia. Lempäälässä on kokonsa nähden myös paljon maanotto- ja täyttöalueita, joilla on laajat vaikutusalueet melun muodossa. Taajamien ja niiden lievealueiden kasvaessa myös väistämättä maaseutumaisen asumisen alueen koko pienenee.

Asumisen tarpeet ovat muutoksessa maaseudullakin. 2000-luvulla vesi- ja viemäriverkon laajentaminen on ollut hyvin nopeaa vaikkakin se on hidastunut tukien romahtaessa. Uudet rakennuspaikat olisi hyvä olla mahdollista liittää vesihuoltoverkostoon (vesi+viemäri). Hyvä talousvesi rakennuspaikalla on pysyvän asumisen edellytys. Lempäälässä kaivovedet ovat olleet laadullisesti huonoja ja ne vaativat tarkastuksen kolmen vuoden välein. Vesihuollon rakentaminen on hyvin kallista varsinkin kivikkoiseen maastoon eikä rakentamista saada kannattavaksi ilman suunnitelmallista ja riittävää rakennuspaikkamäärää vesihuollon runkolinjojen läheisyyteen. Haasteita lisää se, että metsät ovat Lempäälässä monin paikoin todella kivisiä. Pelloille rakentaminen ei ole suotavaa, vaikka se olisi usein helpoin ja halvin ratkaisu.

Kylän suunnittelussa pitää huomioida myös virkistys ja yhtenäiset metsäalueet, varsinkin, jos kylä sijaitsee peltoalueen ympäröimänä. Asuinpaikoilta olisi hyvä olla kävelyetäisyydellä yhtenäisiä rakentamattomia metsäisiä alueita. Turvallisen liikkumisen kehittäminen liittyy myös jokaisen

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

kylän kehittämiseen. Yhdenvertaisuus lupien myöntämisessä on aina haasteellista. Kylillä on myös kiinteistöjä, joille voisi myöntää rakennuspaikkoja.

Kasvavien kaupunkiseutujen ympärillä olevilla maaseutumaisilla alueilla voi olla uhka menettää maaseutumaisen luonteensa ja muodostua nukkumalähiöiksi, jolloin kylän yhteisöllinen identiteetti heikkenee. Haasteena on myös asukkaiden erilaiset tarpeet ja näkemykset kylän kehittämisestä. Jotkut asukkaat haluavat oman lähialueensa pysyvän sellaisena, johon he ovat tulleet asumaan.

Yhteiskunnalliset tarpeet

Kyläalueilla, joilla rakentamispaineet ovat merkittäviä, voidaan yleiskaavoituksella ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä tavalla, joka turvaa niin maaseudun elinkeinojen toiminnan, kuin myös luonto- ja kulttuuriympäristön arvojen säilymisen määrällisesti merkittävästä uudisrakentamisesta huolimatta. Maaseudun elävänä pysyminen ja maaseutuelinkeinojen edellytysten vaaliminen liittyvät myös huoltovarmuuteen.

Kyläsuunnitelmat:

Etenkin kylissä, joihin ei kohdistu voimakasta rakentamispainetta, on kyläläisten itsensä toimesta laadituilla kyläsuunnitelmilla ja omaehtoisilla kyläkaavoilla huomattu olle vanha kylä ja sen elinvoimaisuutta hyödyttäviä vaikutuksia. Kyläsuunnitelmissa on usein ollut keskeisinä tavoitteina kylän toiminnallinen kehittäminen. Toisaalta voidaan onnistua herättämään maanomistajien halukkuutta myydä mailtaan rakennuspaikkoja, jolloin uusien asukkaiden houkuttelemisen tukee tavoitetta elinvoimaisesta kylästä. Kyläsuunnitelmat voivat olla merkittävä kunnan kaavoitusta tukeva suunnittelun muoto. Suunnitelman laatiminen tukee kylän kehittämistä ja tarjoaa kylätietoa asukkaille sekä muille kuntalaisille.

Tehdyt kyläsuunnitelmat ja kirjoitetut kyläkirjat ovat Lempäälän maankäytön suunnittelun käytössä. Aikaisemmat selvitykset, lupakyselyt ja tiedustelut ovat nykyään lupapisteessä ja käytettävissä.

Maankäytön suunnittelu (kaavoitus) ei yleensä ole varsinaisesti mukana kyläsuunnitelmien laadinnassa. Ne ovat kylien omia hankkeita. Työtapaamisissa on annettu ohjaavia neuvoja kyläsuunnitelmien tekijöille.

Kyläsuunnitelmien osana voi olla myös rakennuspaikkakyselyitä. Parhaimmillaan ne tuovat esiin kyläläisten tahdon ja paikallistietämyksen. Niissä ei ole kuitenkaan voitu ottaa huomioon kaavoituksen kannalta oleellisia selvityksiä.

Seuraavia kyläsuunnitelmia on Lempäälässä laadittu noin 25 vuoden aikana. Suunnitelmat poikkeavat toisistaan hyvin paljon.

- Lastusten kyläsuunnitelmat 1999 ja 2022.
- Säijä työ- ja asuin ympäristönä 2002

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

- Kylät kaupungin kupeessa Nurmen ja Säijän kylien maankäyttö- ja kehittämissuunnitelma 2009.
- Ahtialan kyläsuunnitelma 1999.
- Kuivaspään kyläsuunnitelmat 2002 ja 2018.
- Mattilan kyläsuunnitelma 2004.
- Miemolan kyläsuunnitelma 2006 (luonnos ei ole viety loppuun).
- Hervannanmaan kyläsuunnitelma 2004.

Kyläosayleiskaava:

Kyläosayleiskaava on kunnan maankäytön yleispiirteinen suunnitelma, joka ohjaa kyläalueiden kehitystä ja rakentamista. Se määrittelee, miten kyläalueita käytetään ja miten eri toiminnot, kuten asuminen, virkistys, luontoarvot ja palvelut, sijoittuvat alueelle. Kyläosayleiskaava auttaa varmistamaan, että kehitys tapahtuu hallitusti ja kestäväällä tavalla, ottaen huomioon paikalliset tarpeet ja olosuhteet. Kyläyleiskaavassa niin kuin muissakin kaavoissa tehdään erilaisten intressien yhteensovittamista. Yksittäisenä asiana voidaan todeta, että uusien tielinjojen suunnittelemisen tai parantamisen kylän tarpeisiin on hyvin haasteellista.

Kyläyleiskaavaa voidaan tehdä erilaisin oikeusvaikutuksin. Yleiskaavassa voidaan määrätä tehokkaimpia ja suunnittelua enemmän vaativia alueita, jolle voidaan kaavamerkinnän niin salliessa laatia alueellinen sijoittamislupa.

Alueelliset sijoittamisluvat voivat olla kyläosayleiskaavan apuna

-Kunnassa on tehty aikanaan palstoitussuunnitelmia rakennuslain mukaisesti Lempäälän kyliin, kun niihin haluttiin enemmän asukkaita. Maanhankinta hoidettiin tilusvaihdoin. Näin ongelmallinen yhdenvertaisuuden käsittelykin saatiin ratkaistua.

-Viime vuonna on myönnetty alueellinen sijoittamislupa (suunnittelutarveratkaisu) kahdeksalle rakennuspaikalle Nurmen alueelle. Hanke on oikeuskäsittelyssä.

Yhteistyö

On tärkeää, että kyläläisten tahtotila kylän suunnittelusta on tiedossa. Parhaiten se saadaan esiin kyläsuunnitelman avulla, missä voidaan paneutua kylän yhteiseen asiaan. Kyläosayleiskaavassa, jota usein kutsutaan myös omaehtoiseksi kyläyleiskaavaksi jalostetaan ajatukset juridiseksi kaavaksi. Kaavoitus tehdään lähtökohtaisesti kyläläisiä kuunnellen.

Yhdyskuntalautakunta	§ 32	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 40	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 13	18.02.2026

Maanomistajilla on yleensä paras tieto omista maistaan ja niiden ominaisuuksista kaikkina vuodenaikoina. Mikäli mahdollinen rakennuspaikka ei sijaitse aivan tien vieressä, niin paikka vaatii enemmän suunnittelua. Tietyn alueen maanomistajat voivat alustavasti miettiä hyviä rakennuspaikkoja, jotka ovat hyvin saavutettavissa uuden yhteisen tien kautta ja joille voisi olla helposti rakennettavissa vesihuoltolinja.

Tietoa kyläläisiltä kerätään nykyään monella tavalla. Verkossa tapahtuvilla karttakyselyillä tietojen kerääminen voidaan tehdä nopeasti. Niillä ei kuitenkaan tavoiteta kaikkia, joten henkilökohtaisia tapaamisiakin tarvitaan. Kyläyhdistykset voivat olla apuna tiedottamisessa ja asukkaiden tavoittamisessa ja miksei tietojen keräämisessäkin. Kunnassa otetaan vastaan kaikki tieto. Viralliset palautteet annetaan aina kaavojen nähtävilläolon aikana. Paras olisi kuitenkin saada tietoa aikaisessa vaiheessa.

Uusimmat kyläosayleiskaavat Lempäälässä Säijän osayleiskaava valmistui 2021, mikä oli haja-asutusyleiskaava, jonka alueella ei ole viemäriverkostoa. Lastusten osayleiskaavatyö on meneillään. Seuraavaksi on kaavoitusohjelmassa Nurmen osayleiskaava.

Yhteenveto

Lastusten osayleiskaavan alueella on toimittu aloitteen mukaisesti.

- Nykyinen osayleiskaava on laadittu vuonna 2001. Se on tehty hajaosayleiskaavana ilman vesihuollon suunnittelua.
- Lastusten kyläyhdistys on laatinut alueelle uuden kyläsuunnitelman vuonna 2022.
- Kyläsuunnitelman 2022 yhteydessä kunta teki alustavan kartoituksen maanomistajien haluamista uusista rakennuspaikoista ja muista asioista. Tiedon kerääminen tehtiin karttasovelluksessa verkossa.
- Tällä hetkellä 2025 Lastusten uutta osayleiskaavaa laaditaan perusselvitysten ja tarkemman tiedon keräämisen avulla. Vuonna 2024 laadittiin alueen lepakkoselvitys ja aloitettiin muita selvityksiä.

Aiemmin käsiteltyä valtuustoaloitevastausta täydennetään kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Valtuustoaloitteessa esitettiin, että kyläyhdistykset voisivat halutessaan suorittaa alustavan kartoituksen maanomistajien halukkuudesta esittää kylämaisemaan sopivia rakennuspaikkoja kylän alueelta. Kartoituksen pohjalta kylät tekisivät alustavan kyläsuunnitelman. Kyläsuunnitelmaa jatkojalostettaisiin yhteistyössä kunnan kaavoituksen kanssa, mikä edesauttaisi kaavoituksen sujuvuutta. Lempäälän kunta kannustaa kyllä aloitteen mukaiseen toimintaan ja käynnistämään omia kyläsuunnitelmia. Kunnan kaavoitus tekee mielellään yhteistyötä kylien kanssa ja käyttää kyläsuunnitelmia pohja-aineistona kun alueelle tehdään osayleiskaavaa – ylempänä kuvatuksi näin on jo toimittukin.

Yhdyskuntalautakunta

§ 32

03.02.2026

Kunnanhallitus

§ 40

09.02.2026

Kunnanvaltuusto

§ 13

18.02.2026

Lempäälän kunnan uusi strategia Lempäälä lähelläsi on hyväksytty kunnanvaltuustossa joulukuussa 2025. Kuntastaregian mukaisia toimenpideohjelmia on aloitettu tekemään. Toimenpideohjelmissa kuvataan konkreettisia toimenpiteitä, joilla strategiaan tavoitteisiin päästään ja yhdeksi toimenpideohjelmaksi on valittu Kyläohjelma, joka tulee tukemaan kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukemista. Siinä nostetaan toimenpiteitä, jotka vastaavat muun muassa kylien asumiseen ja infraan, veto- ja pitovoimaan sekä osallisuuteen ja vaikuttamiseen liittyviin teemoihin.

Uudessa kuntastrategiassa kylät nostetaan myös keskeiseen rooliin ja kaavoituksen ei tulisi olla se ainoa mahdollinen tapa kylärakentamisen edistämiseksi. Perinteisesti kaavoitusprosessi kestää pitkään.

Kylien kehittämistä ja elinvoimaisena pitämistä tulee edistää myös mahdollistamalla rakentaminen hyvälle rakennuspaikoille myös sijoitusluvin.

Kylien elinvoimaa ja houkuttelevuutta tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa koskevalla kyläohjelmalla sekä kannustamalla kyliä tekemään kyläsuunnitelmia.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi päätösehdotuksen mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja totesi asian loppuun käsitellyksi.

Tiedoksi

Kunnan johtoryhmä

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Lempäälän kunnan on pitäydyttävä Puskiaisten moottoritiehankkeeseen liittyvästä kaavoituksesta

Kunnanhallitus 17.11.2025 § 320

Valmistelija Hallintopäällikkö Riku Rekonen

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 29.10.2025 valtuutettu Anita Huhtala jätti Lempäälän Vihreän valtuustoryhmän valmistelemaan ja 15 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen: ”Lempäälän kunnan pitäydyttävä Puskiaisten moottoritiehankkeeseen liittyvästä kaavoituksesta, otettava hankkeeseen kriittinen kanta ja etsittävä aktiivisesti uusia alueita, joille yritystontteja voidaan kaavoittaa kestävästi ja maakuntastrategiaan sekä kuntastrategiaan nojaten”

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Liite: valtuustoaloite

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839 076.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen yhdyskunnan palvelualueelle valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen jäsen Carita Ojala poistui kokouksesta klo 19:59 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Otteet

Yhdyskuntajohtaja, kaavoituspäällikkö

Yhdyskuntalautakunta 03.02.2026 § 33

Valmistelija yleiskaavoittaja Sini Suontausta

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

Kunnanvaltuuston kokouksessa 29.10.2025 valtuutettu Anita Huhtala jätti Lempäälän Vihreän valtuustoryhmän valmisteleman ja 15 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen: "Lempäälän kunnan pitäydyttävä Puskiaisten moottoritiehankkeeseen liittyvästä kaavoituksesta, otettava hankkeeseen kriittinen kanta ja etsittävä aktiivisesti uusia alueita, joille yritystontteja voidaan kaavoittaa kestävästi ja maakuntastrategiaan sekä kuntastrategiaan nojaten".

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Valtion hanke valtatie 3 parantamisesta välillä Lempäälä-Pirkkala valmistui yleissuunnitelma kesällä 2024, minkä jälkeen se lähetettiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (23.6.2005/503) mukaiseen hyväksymiskäsittelyyn. Maanteiden suunnitteluprosessiin kuuluu yleissuunnitelman jälkeen vielä tiesuunnitelma, jossa määritetään tien tarkka sijainti, liittymät, kulkuyhteydet ja muut yksityiskohdat sitovasti. Rakentamisaikataulu ei ole tiedossa. Lempäälän kunta ei anna tässä vaiheessa hankkeesta ennakkokannanottoja. Kunnan lausunnot valmistellaan aina saapuneen lausuntopyynnön ja siihen liittyvän suunnittelumateriaalin perusteella. Näin ollen kunta ei ota kantaa tähän asiaan erillisen valtuustoaloitteen yhteydessä moninkertaisen käsittelyn välttämiseksi.

Valtuustoaloite koskee maakuntakaavassa esitettyä väylää. Valtatie 3 oikaisun ja niihin liittyvien aluevarausten osalta ratkaisu on tehty voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040. Maakuntakaavan muuttamisen päätöksiä ei tehdä kunnassa, vaan ne tehdään Pirkanmaan maakuntaliitossa. Kunnallispolitiikassa maankäytön asioista päätetään yleis- ja asemakaavoituksen keinoin ja toimivalta näissä on yhdyskuntalautakunnalla, kunnanhallituksella ja kunnanvaltuustolla. Kunnan on otettava maakuntakaava huomioon laadittaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa. Viranomaisten on suunniteltaessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaavaa huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteutumista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista (AKL 32, 39§).

Lempäälän yritystonttivaranto ei nojaa pelkästään vt 3 oikaisun varren yritystontteihin, vaan niitä on varattu myös muualla Sääksjärven yleiskaavassa sekä muun muassa Marjamäen eteläosan osayleiskaavassa.

Johtopäätöksenä todettakoon, että kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään kunnan lausuntoa ja maankäytössä kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita.

Liitteet

- valtuustoaloite

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

Toimivalta: Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen yhdyskunnan palvelualueelle valmisteltavaksi. Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 5 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta vastaa maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelusta.

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, puh. 050 3839608, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään kunnan lausuntoa ja maankäytössä kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita.

Käsittely

Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Pirkko Harsia teki seuraavan lisäyksesityksen valtuustoaloitevastaukseen:

”Johtopäätöksenä todettakoon, että kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään kunnan lausuntoa. Lempäälän kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita kuitenkin ensisijaisesti huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu mukaan lukien alkutuotannon toimintaedellytykset, luonnon monimuotoisuus ja kuntalaisten lähiluonnon säilyminen.

Lempäälän kunnan uusi strategia Lempäälä lähellä on hyväksytty kunnanvaltuustossa joulukuussa 2025. Kuntastrategian mukaisia toimenpideohjelmia on aloitettu tekemään. Toimenpideohjelmissa kuvataan konkreettisia toimenpiteitä, joilla strategiaan tavoitteisiin, kuten ekologisesti kestävä ja vastuullinen kasvu, päästään. Tässä yhteydessä voidaan päivittää näkemykset moottoritien oikaisun toteutukseen ja alueelle suunniteltujen yritysalueisiin liittyvistä epävarmuuksista ja selvittää muita mahdollisia yritystonttialueita sekä pidättäytyä toistaiseksi edunvalvonnasta moottoritien edistämisen kohdalla.”

Lautakunnan jäsen Pirkko Harsia teki myös seuraavan muutosehdotuksen lisäyksesitykseen liittyen:

”Kyseessä on valtion väylähanke. Kunta kuitenkin voi ja sen tulee muodostaa oma kantansa maakuntakaavaratkaisun ajantasaisuuteen ja edistää sitä maakuntaliiton päätöksenteossa ja annettavissa lausunnoissa.”

Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Anu Nevalainen kannatti Pirkko Harsian tekemää esitystä.

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotukseen on tehty kannatettu muutosehdotus sekä siihen liittyvä lisäyksesitys valtuustoaloitevastaukseen, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että esittelijän pohjaehdotus on JAA ja Pirkko Harsian muutosehdotus ja lisäyksesitys on EI. Yhdyskuntalautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotukset yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Ari Miettinen, Sampo Ropponen, Meeri Silen, Juho Palokangas), 6 EI-ääntä (Matti Kärki, Pirkko Harsia, Anu Nevalainen, Veijo Niemi, Virva-Mari Rask, Heli Tiensuu) ja 1 tyhjä ääni (Heikki Havukainen).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 4-6 Pirkko Harsian muutosesitys ja lisäyksesitys on tullut yhdyskuntalautakunnan päätökseksi.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen yhdyskuntalautakunnan hyväksymällä lisäyksellä ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kyseessä on valtion väylähanke. Kunta kuitenkin voi ja sen tulee muodostaa oma kantansa maakuntakaavaratkaisun ajantasaisuuteen ja edistää sitä maakuntaliiton päätöksenteossa ja annettavissa lausunnoissa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämä pykälä tarkistettiin kokouksessa.

Tiedoksi

yhdyskuntajohtaja, kaavoituspäällikkö, yleiskaavoittaja

Kunnanhallitus 09.02.2026 § 41

Valmistelija yleiskaavoittaja Sini Suontausta

Liite: valtuustoaloite

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, puh. 050 3839608, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen, alkuperäisen lausunnon, ilman

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

yhdyskuntalautakunnan kokouksessa tekemiä lisäyksiä, valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään kunnan lausuntoa ja maankäytössä kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita.

Käsittely

Keskustelun kuluessa jäsen Anita Huhtala teki seuraavan lisäysehdotuksen:

Kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään Lempäälän kunnan lausuntoa. Lempäälän kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita kuitenkin ensisijaisesti huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu mukaan lukien alkutuotannon toimintaedellytykset, luonnon monimuotoisuus ja kuntalaisten lähiluonnon säilyminen. Kunnan tulee myös aktiivisesti etsiä vaihtoehtoisia uusia yritystonttialueita ja näin varautua siihen, että moottoritien oikaisu ei mahdollisesti tule toteutumaan. Lempäälän kunnan tulee lisäksi tehdä aktiivista edunvalvontaa nykyisen vt 3:n parantamisen suhteen välillä Lempäälä-Tampere.

Keskustelun kuluessa Henri Haapajoki kannatti Anita Huhtalan lisäysehdotusta.

Keskustelun kuluessa Tuukka Liuha teki seuraavan lisäysehdotuksen:

”Johtopäätöksenä todettakoon, että kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään kunnan lausuntoa ja maankäytössä kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita”

Lisäys lauseen loppuun: huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu sekä tie- ja rautatieväylähankkeiden muodostama kokonaisuus.

Keskustelun kuluessa Pasi Huhtala ja Kari Virtanen kannattivat Tuukka Liuhan lisäysehdotusta.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että esittelijän pohjaehdotukseen on tehty kaksi kannatettua lisäysehdotusta, joita ei voida yksimielisesti hyväksyä, joten asiassa on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestyksen siten, että ensin äänestetään Anita Huhtalan ja Tuukka Liuhan lisäysehdotusten välillä ja sen jälkeen voittanut ehdotus asetetaan pohjaehdotusta vastaan, mikäli sitä ei voida yksimielisesti hyväksyä. Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat Anita Huhtalan lisäysehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Tuukka Liuhan lisäysehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti.

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Elovirta Elina, Haapajoki Henri, Huhtala Anita, Kosola Satu) ja 6 EI-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Pasi, Liuha Tuukka, Paananen Ismo, Virtanen Kari, Maaranen Sami).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 4 – 6 Tuukka Liuhan lisäyksesitys on voittanut äänestyksen. Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko Tuukka Liuhan lisäyksesitys hyväksyä yksimielisesti. Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti ja puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätökseksi on tullut kunnanjohtajan pohjaesitys Tuukka Liuhan lisäysehdoituksella täydennettynä.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä kunnanjohtajan päätösesityksen kokouksessa päätetyllä lisäyksellä ja esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi:

Valtion hanke valtatie 3 parantamisesta välillä Lempäälä-Pirkkala valmistui yleissuunnitelma kesällä 2024, minkä jälkeen se lähetettiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (23.6.2005/503) mukaiseen hyväksymiskäsittelyyn. Maanteiden suunnitteluprosessiin kuuluu yleissuunnitelman jälkeen vielä tiesuunnitelma, jossa määritetään tien tarkka sijainti, liittymät, kulkuyhteydet ja muut yksityiskohdat sitovasti. Rakentamisaikataulu ei ole tiedossa. Lempäälän kunta ei anna tässä vaiheessa hankkeesta ennakkokannanottoja. Kunnan lausunnot valmistellaan aina saapuneen lausuntopyynnön ja siihen liittyvän suunnittelumateriaalin perusteella. Näin ollen kunta ei ota kantaa tähän asiaan erillisen valtuustoaloitteen yhteydessä moninkertaisen käsittelyn välttämiseksi.

Valtuustoaloite koskee maakuntakaavassa esitettyä väylää. Valtatie 3 oikaisun ja niihin liittyvien aluevarausten osalta ratkaisu on tehty voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040. Maakuntakaavan muuttamisen päätöksiä ei tehdä kunnassa, vaan ne tehdään Pirkanmaan maakuntaliitossa. Kunnallispolitiikassa maankäytön asioista päätetään yleis- ja asemakaavoituksen keinoin ja toimivalta näissä on yhdyskuntalautakunnalla, kunnanhallituksella ja kunnanvaltuustolla. Kunnan on otettava maakuntakaava huomioon laadittaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa. Viranomaisten on suunniteltaessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteutumista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista (AKL 32, 39§).

Lempäälän yritystonttivaranto ei nojaa pelkästään vt 3 oikaisun varren yritystontteihin, vaan niitä on varattu myös muualla Sääksjärven

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

yleiskaavassa sekä muun muassa Marjamäen eteläosan osayleiskaavassa.

Johtopäätöksenä todettakoon, että kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään kunnan lausuntoa ja maankäytössä kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu sekä tie- ja rautatieväylähankkeiden muodostama kokonaisuus.

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 14
927/10.00.00/2025

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsittelyksi:

Valtion hanke valtatie 3 parantamisesta välillä Lempäälä-Pirkkala valmistui yleissuunnitelma kesällä 2024, minkä jälkeen se lähetettiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (23.6.2005/503) mukaiseen hyväksymiskäsittelyyn. Maanteiden suunnitteluprosessiin kuuluu yleissuunnitelman jälkeen vielä tiesuunnitelma, jossa määritetään tien tarkka sijainti, liittymät, kulkuyhteydet ja muut yksityiskohdat sitovasti. Rakentamisaikataulu ei ole tiedossa. Lempäälän kunta ei anna tässä vaiheessa hankkeesta ennakkokannanottoja. Kunnan lausunnot valmistellaan aina saapuneen lausuntopyynnön ja siihen liittyvän suunnittelumateriaalin perusteella. Näin ollen kunta ei ota kantaa tähän asiaan erillisen valtuustoaloitteen yhteydessä moninkertaisen käsittelyn välttämiseksi.

Valtuustoaloite koskee maakuntakaavassa esitettyä väylää. Valtatie 3 oikaisun ja niihin liittyvien aluevarausten osalta ratkaisu on tehty voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040. Maakuntakaavan muuttamisen päätöksiä ei tehdä kunnassa, vaan ne tehdään Pirkanmaan maakuntaliitossa. Kunnallispolitiikassa maankäytön asioista päätetään yleis- ja asemakaavoituksen keinoin ja toimivalta näissä on yhdyskuntalautakunnalla, kunnanhallituksella ja kunnanvaltuustolla. Kunnan on otettava maakuntakaava huomioon laadittaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa. Viranomaisten on suunniteltaessa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteutumista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista (AKL 32, 39§).

Lempäälän yritystonttivaranto ei nojaa pelkästään vt 3 oikaisun varren yritystontteihin, vaan niitä on varattu myös muualla Sääksjärven

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

yleiskaavassa sekä muun muassa Marjamäen eteläosan osayleiskaavassa.

Johtopäätöksenä todettakoon, että kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään kunnan lausuntoa ja maankäytössä kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu sekä tie- ja rautatieväylähankkeiden muodostama kokonaisuus.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Anita Huhtala teki seuraavan muutosesityksen:

Kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään Lempäälän kunnan lausuntoa. Lempäälän kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita kuitenkin ensisijaisesti huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu mukaan lukien alkutuotannon toimintaedellytykset, luonnon monimuotoisuus ja kuntalaisten lähiluonnon säilyminen. Kunnan tulee myös aktiivisesti etsiä vaihtoehtoisia uusia yritystonttialueita ja näin varautua siihen, että moottoritien oikaisu ei mahdollisesti tule toteutumaan. Lempäälän kunnan tulee lisäksi tehdä aktiivista edunvalvontaa nykyisen vt 3:n parantamisen suhteen välillä Lempäälä-Tampere.

Keskustelun kuluessa Anita Huhtalan muutosesitystä kannattivat Pirkko Harsia, Juho Kanervo ja Satu Kosola.

Keskustelun kuluessa Tuukka Liuha teki seuraavan muutosesityksen:

Kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään Lempäälän kunnan lausuntoa. Lempäälän kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita kuitenkin ensisijaisesti huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu mukaan lukien alkutuotannon toimintaedellytykset, luonnon monimuotoisuus ja kuntalaisten lähiluonnon säilyminen sekä tie- ja rautatieväylähankkeiden muodostama kokonaisuus. Kunnan tulee myös aktiivisesti etsiä vaihtoehtoisia uusia yritystonttialueita ja näin varautua siihen, että moottoritien oikaisu ei mahdollisesti tule toteutumaan. Lempäälän kunnan tulee lisäksi tehdä aktiivista edunvalvontaa nykyisen vt 3:n parantamisen suhteen välillä Lempäälä-Tampere.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että Tuukka Liuhan esitys on kannattamattomana rauennut ja koska on tehty kannatettu muutosesitys, niin äänestämme.

Puheenjohtaja totesi, että äänestämme niin, että pohjaehdotus on JAA ja Anita Huhtalan muutosehdotus on EI. Lisäksi puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä. Kunnanvaltuusto hyväksyi äänestystavan ja äänestysjärjestyksen.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 20 JAA-ääntä (Alin Laura, Aspila Riina, Huhtala Pasi, Ikonen Jaakko, Kalliomäki Johanna,

Kunnanhallitus	§ 320	17.11.2025
Yhdyskuntalautakunta	§ 33	03.02.2026
Kunnanhallitus	§ 41	09.02.2026
Kunnanvaltuusto	§ 14	18.02.2026

Liuha Tuukka, Miettinen Ari, Nurmela Piia, Ojala Carita, Paananen Ismo, Petäkoski-Hult Tuula, Rajamäki Minna, Rauma Janne, Saikkonen Jani, Silen Meeri, Tolonen Kari, Virtanen Kari, Viitanen Mikko, Rantala Jari, Lindholm Henri) ja 22 EI-ääntä (Elovirta Elina, Haapajoki Henri, Harsia Pirkko, Havukainen Heikki, Huhtala Anita, Hämmäläinen-Ylikahri Maikki, Häärä Maija, Järvenpää Eveliina, Kairimo Hanna, Kanervo Juho, Kosola Satu, Lahtinen Jarkko, Lanne Janika, Rask Virva-Mari, Tappura Mikko, Vanhatalo Milla, Viljamaa Manne, Korkatti Ismo, Honkimäki Heikki, Lehto Mikko, Inkinen Jasmiina, Ruskavuori Tiia)

Puheenjohtaja totesi, että äänestystulos on 20 JAA-ääntä, 22 EI-ääntä ja Anita Huhtalan tätä aloitetta koskeva muutosesitys on tullut kunnanvaltuuston päätökseksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti hyväksyä seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen ja totesi asian loppuun käsitellyksi:

Kyseessä on valtion väylähanke, johon tullaan pyytämään Lempäälän kunnan lausuntoa. Lempäälän kunnan tulee edistää maakuntakaavan tavoitteita kuitenkin ensisijaisesti huomioon ottaen Lempäälän kunnan ja kuntalaisten kokonaisvaltainen etu mukaan lukien alkutuotannon toimintaedellytykset, luonnon monimuotoisuus ja kuntalaisten lähiluonnon säilyminen. Kunnan tulee myös aktiivisesti etsiä vaihtoehtoisia uusia yritystonttialueita ja näin varautua siihen, että moottoritien oikaisu ei mahdollisesti tule toteutumaan. Lempäälän kunnan tulee lisäksi tehdä aktiivista edunvalvontaa nykyisen vt 3:n parantamisen suhteen välillä Lempäälä-Tampere.

Tiedoksi

Kunnan johtoryhmä

Kunnanhallitus § 38
Kunnanvaltuusto § 15

09.02.2026
18.02.2026

Vireillä olevat vuosien 2024 ja 2025 aikana jätetyt valtuustoaloitteet ja kuntalaisaloitteet

Kunnanhallitus 09.02.2026 § 38

Valmistelija hallintopäällikkö Riku Rekonen

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla ja valtuustoryhmillä on aloiteoikeus. Aloitteita ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan ne lähetetään kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Kunnanhallituksen on vuosittain helmikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Seuraavat vuosina 2024 ja 2025 jätetyt valtuustoaloitteet olivat vireillä vuoden 2025 loppuun mennessä. Aloitteisiin vastatessa ja vastausta valmisteltaessa huomioidaan aina sen hetkinen organisaatorakenne.

VALTUUSTOALOITTEET

Vireillä olevat valtuustoaloitteet vuodelta 2024

1. Valtuustoaloite: Lempäälän on torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen, Ojala Carita ja muut 24.4.2024. Aloite on valmistelussa kasvatus- ja opetuslautakunnalla.
2. Valtuustoaloite: Lempäälän kylien elinvoiman ja houkuttelevuuden tukeminen, Haapajoki Henri ja muut 27.11.2024. Aloite on valmistelussa yhdyskuntalautakunnalla. Kunnanhallituksessa 9.2.2026 käsittelyssä.
3. Seniorineuvoston ja vammaisneuvostojen aloite, yhteisöjen talo osaksi Lempäälä-taltoa, Kallio Anneli 12.6.2024. Aloite on valmistelussa yhteisölautakunnalla.

Vireillä olevat valtuustoaloitteet vuodelta 2025

1. Valtuustoaloite Digilaitteiden käytön rajoittaminen yläkoulujen välitunneilla ja nuorten osallistaminen aktiviteettien kehittämiseen. Kunnanvaltuustossa 18.2.2026 käsittelyssä.
2. Valtuustoaloite: Puolet parempaa! Eläinperäisten tuotteiden kulutuksen ja hankintojen puolitus vuoteen 2030 mennessä, Lempäälän Vihreiden valtuustoryhmä, 22.1.2025. Aloite on valmistelussa Kasvatus- ja opetuslautakunnalla.
3. Valtuustolaloite: Valtuustoaloite rasismien ja syrjinnän vastainen työ on huomioitava paremmin kun työstetään Lempäälän kunnan

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 38
§ 15

09.02.2026
18.02.2026

luottamushenkilön käsikirjaa, Satu Kosola ja muut 27.8.2025.
Kunnanvaltuustossa 18.2.2026 käsittelyssä.

4. Valtuustoaloite Lempäälän kunnan on pitäydyttävä Puskiaisten moottoritiehankkeeseen liittyvästä kaavoituksesta, Lempäälän Vihreiden valtuustoryhmä, Anita Huhtala ja muut 29.10.2025. Kunnanhallituksessa 9.2.2026 käsittelyssä.
5. Valtuustoaloite Varhaisnuorisotyötä (10-13-vuotiaat) varten tarvittavien resurssien selvittäminen Lempäälän kunnassa, Lempäälän kunnan Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä, Hanna Kairimo ja muut 26.11.2025. Aloite on valmistelussa hyvinvoinnin ja elinvoiman palvelualueella.

KUNTALAISALOITTEET

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet. Hallintosäännön 17 luvun 2 §:n mukaan luettelo aloitteista on esitettävä valtuustolle helmikuun loppuun mennessä.

Seuraavat valtuuston toimivallassa olevat kuntalaisaloitteet olivat vireillä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Vireillä olevat kuntalaisaloitteet vuodelta 2024

Vireillä olevat kuntalaisaloitteet vuodelta 2025

1. Kuntalaisaloite Koirille oma laadukas hiekkapohjainen uima- ja harrastusranta. Ojaniemi Katri 28.7.2025. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
2. Kuntalaisaloite Linja-autolinjan 58 palauttaminen välille Ideapark–Sääksjärvi–Hervanta-ideapark. Salminen Esa 25.8.2025. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
3. Kuntalaisaloite: Ajohidaste ja puomi Rieskamäentielle liikenteen rauhoittamiseksi. Nieminen Sanni 10.9.2025. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
4. Kuntalaisaloite: Ajohidaste Palomäentielle. Huttunen Jouko 17.9.2025. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
5. Kuntalaisaloite: Polkupyörän pesupaikan perustaminen Lempäälän keskustaan. Ojala Tommi 29.9.2025. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 38
§ 15

09.02.2026
18.02.2026

6. Kuntalaisaloite: Kevyen liikenteen väylä Kuljuntielle. Hautamäki Henri 2.10.2025. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.
7. Kuntalaisaloite: Vuolteentien turvallisuuden parantaminen. Mores Elina 23.10.2025. Aloite on valmistelussa yhdyskunnan palvelualueella.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n kunnanhallitus on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 383 9076, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee aloitteiden johdosta tehdyt toimenpiteet tietoonsa saatetuiksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Palvelualueiden johtoryhmät

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 15
152/00.01.02/2022

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää merkitä aloitteiden johdosta tehdyt toimenpiteet tietoonsa saatetuiksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti merkitä aloitteiden johdosta tehdyt toimenpiteet tietoonsa saatetuiksi.

Tiedoksi

Kunnan johtoryhmä / palvelualueiden johtoryhmät

Valtuustoaloitteet

Kunnanvaltuusto 18.02.2026 § 16
207/00.01.03/2026

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Hallintosäännön 17 luvun 2 §:n mukaan aloitteen käsittelee 8 kuukauden kuluessa se viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kunnanvaltuusto vastaanotti kokouksessa seuraavat valtuustoaloitteet:

Pasi Huhtala jätti Lempäälän Kokoomuksen valtuustoryhmän valmisteleman ja 42 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoitaman valtuustoaloitteen: "Birgitan polun kunnostus- ja raivaustalkoot yhteistyössä yhdistysten kanssa".

Maija Häärä jätti Lempäälän Vihreän valtuustoryhmän valmisteleman ja 25 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen: "Turvataan tulevaisuuden elinvoima ja toteutetaan asuntomessuteemat käytännössä – Lempäälä Luontoviisaat kunnat -verkostoon".

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteet kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 1, § 2, § 7, § 8, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16

MUUTOKSENHAKUKIELTO §

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 3, § 4, § 6, § 9, § 10**KUNNALLISVALITUS §**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lasketa määräaikaan.

Tiedoksisaanti kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viraston aukioloaikana. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti tai faksilla. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä, riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

**Yhteystiedot**

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Puhelinnumero 029 56 42210

Faksi 029 56 42269

sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00–16.15

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja sähköposti, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään muutoksenhakuasian vireillepanijalta [tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka on suuruudeltaan 270 euroa. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä valittajan eduksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 5**HANKINTAOIKAISUVAATIMUSOHJE JA VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN
KANSALLISET KYNNYKSARVOT YLITTÄVISSÄ HANKINNOISSA**

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisuvaatimus). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuvaatimusohje**Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde**

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaanti

Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneensa tiedon myöhemmin.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan päätösotteessa mainitulle muutoksenhakuviranomaiselle:

Lempäälän kunta, kirjaamo
muutoksenhakuviranomainen (esim. yhdyskuntalautakunta)
Manttaalitie 15, 37500 Lempäälä (tai PL 36, 37501 Lempäälä)
tai sähköpostitse kunta(at)lempaala.fi

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen §

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Päätöksen tiedoksisaanti

Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen. Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus.

Jos hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, on suora hankintaa koskeva valitus tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen. Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 32 §:ssä säädetään.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan **muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi**. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus **toimitetaan markkinaoikeuteen**. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Valituksen toimittaminen, markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, faxilla tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden osoite: Markkinaoikeus, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki,
puh. 029 56 43300, fax 029 56 43314, sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2§:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua markkinaoikeudessa 2 120 euroa. Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Mikäli asia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, asia jää tutkimatta tai se jää sillensä, peritään hankinta-asioissa oikeudenkäyntimaksu 500 euron suuruisena. Näin voi käydä esimerkiksi valituksen peruutuksen vuoksi.